

HAFTALIK SiYASi GAZETE

SOSYALiST CUMHURiYET

SAYI: 259 / 22 Kasım 2022 - 5 TL

İlerici Kadınlar Derneği'nden 25 Kasım
Açıklaması

Şiddete, Yoksulluğa,
Gericiliğe Dur Diyelim
Güç Verin Değiştirelim

S.15

BAŞYAZI

Sayfa 2

Erdoğan'ın Siyasi Çizgisi:
Manevra mı, Yalpalama mı,
Omurgasızlık mı?

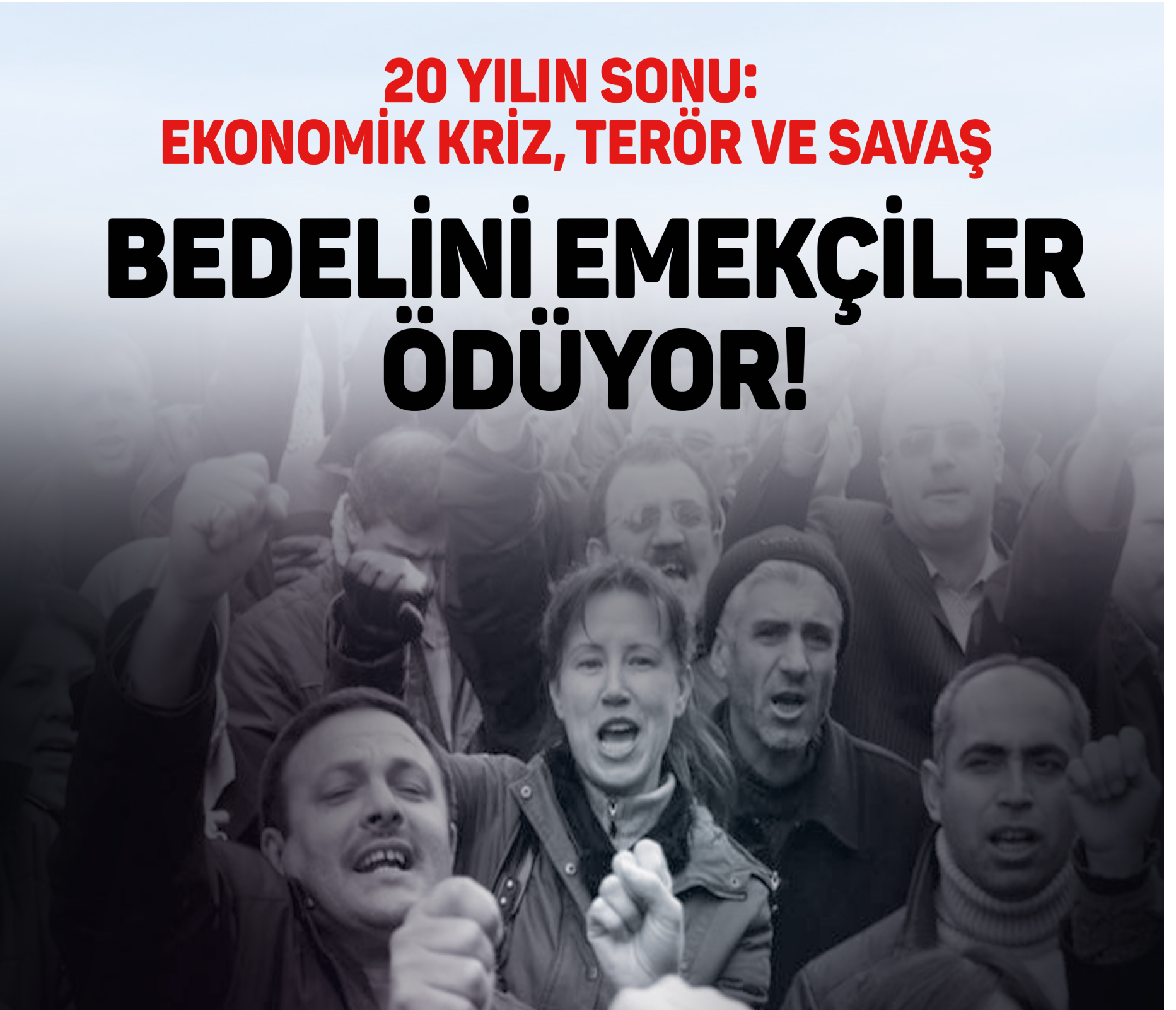
PUSULA

Sayfa 10

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete
Karşı Uluslararası Mücadele Günü

20 YILIN SONU:
EKONOMİK KRİZ, TERÖR VE SAVAŞ

BEDELİNİ EMEKÇİLER
ÖDÜYOR!

Sadece Uyuşturucu Mu?

Bu ülke adına utanç duyduğum bir olayı anlatmak istiyorum" diyen Davutoğlu, "Cumhurbaşkanları kullansın diye alınan ve hatta başbakanlık dönemimde benim de kullandığım uçakla uyuşturucu taşındı" dedi. Gazetelerin manşete taşıdığı bu başlık ile püri pak bir görüntü ile sunulan Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun toplantısında öne çıkan başlıklar şu şekildedeydi,

*Adalet Bakanlığı verilerine göre ülkemizde 2021'de ceza infaz kurumlarındaki 297.726 kişiden 100.140'ının uyuşturucu madde bağlantılı suçlardan tutuklu ya da hükümlü olması bu sorunun yaygınlığını göstermesi bakımından son derece çarpıcıdır.

*Demokratik yollarla işbaşına gelmiş bir iktidarın böylesi kirliliğe uluslararası sektörün parçası olarak anılması ülkemiz için gerçekten utanç vericidir.

*Bu ülke adına utanç duyduğum bir olayı anlat-

mak istiyorum: Rahmetli Özal ilk defa Cumhurbaşkanları kullansın diye bir uçak almıştı. Üzerinde ay yıldız olan Türkiye'yi temsil eden bir uçak, ben de kullandım bu uçağı.

Bu kadar temiz gündemden bahseden Davutoğlu'nun geçmişine gelin birlikte bakalım;

İsrail ile yaşanan Mavi Marmara bunalımında, yardım gemisinin İsrail'e gitmesini engellemediği gerekçesiyle eleştirildi. Olayda 10 Türk vatandaşı yaşamını yitirdi.

Libya'da Kaddafi döneminde isyancılara verdiği destekle de anıldı. İsyancılara 300 milyon dolar nakit para desteği yapılmıştı.

Libya'dan sonra Suriye'ye müdahale gündeme geldi. İşin başında yine Davutoğlu vardı. Türkiye sınırları teröristlere açıldığında Davutoğlu görevdeydi. Hatay ve Kilis'in Suriye sınırında Suriye'ye yönetimine karşı faaliyetleri örgütledi.

Rus uçağının düşürülmesinde de parmağı vardı. Rus uçağı düşürülünce Rusya ile ilişkiler kesildi.

Türkiye uyuşturucu merkezi

Davutoğlu'nun bahsettiği uyuşturucu örneği sadece bir uçak ve içindekilerdi. Türkiye üzerinden geçen ve ülkemizde kullanılan uyuşturucu miktarı ise korkunç düzeylerde.

Eski MİT yetkilisi Cevat Öneş, yabancı mafya gruplarının uyuşturucu konusunda 'Türkiye'yi yalnızca bir köprü değil, pazar ve üretim bakımından da yerleşilen bir yer' olarak gördüğünü söyledi ve hukuksuzluklar nedeniyle oluşan 'devlet-siyaset-mafya ilişkileri'ne dikkat çekti. Öneş'in altını çizdiği başlık ise "Türkiye'de özellikle ekonomik açıdan ortaya çıkan sonuçlar, genel buhran durumu, kayıt dışı ekonomi; kara paranın sisteme girmesi durumunu yarattı. " ile fade edidiği kısımdan geçiyor. Ekonomisini kar para trafiği ve uyuşturucu transferi ve geliri üzerine kuran bir ülkenin geçmiş başbakanı ne ola ki?

Türban Anayasa'ya Giriyor

Kılıçdaroğlu'nun yolunu açtığı, siyasal İslamcıların ise güle oynaya katıldığı anayasa değişikliği bu haftalarda Meclis gündemine geliyor.

Kılıçdaroğlu tarafından ısıtılan ve AKP'nin seçim öncesi derhal çıkarılmayı istediği türban yasası bu haftalarda Meclis gündemine geliyor. Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, başörtüsüne yönelik anayasa değişikliği teklifinin önümüzdeki hafta TBMM'ye sunulabileceğini söyledi. Anayasa değişikliğine ilişkin hazırlık çalışmalarını tamamladıklarını belirten Bozdağ, bu kapsamda Anayasa'nın 24. maddesine fıkraların ekleneceğini, 41. maddenin birinci fıkrasında değişiklik yapılacağını kaydetti.

Hazırlık çalışmasını yaparken Mecliste grubu bulan siyasi partileri ziyaret ettiklerini anımsatan Bozdağ, CHP, İyi Parti ve HDP'nin, hazırlık çalışmasına destek sunmadıklarını söyledi.

İyi Parti ve HDP'nin, teklife karşı olduklarına ilişkin herhangi bir açıklama yapmadığını, CHP'nin, teklif TBMM'ye sunulduktan sonra değerlendirme yapacağını belirttiğini aktaran Bozdağ, "Umuyoruz ki hem Anayasa konusunda hem de Genel Kurul'da siyasi partilerin desteğiyle Anayasa'nın aradığı 400 ve üzerinde çoğunlukla kabul edilir" diye konuştu.

24. Madde

Anayasa'nın "Din ve vicdan hürriyeti" başlıklı 24. maddesi şu ifadeleri içeriyor: Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

14 üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanmaz; dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanmaz ve suçlanamaz.

41. Madde

Anayasa'nın "Ailenin korunması ve çocuk hakları" başlıklı 41. maddesi şu ifadeleri içeriyor:

Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.

Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.

HDP: Taraf Olmayacağız

Merkez Yürütme Kurulu (MYK) toplantısı sonrasında alınan kararları açıklayan Parti Sözcüsü Ebru Günay, partisinin tutumunu, "Temel hak ve özgürlükler iktidarın ve muhalefetin toplumdaki fay hatlarını derinleştirecek, ayrımcılığı derinleştirecek tartışmalarına bizler taraf olmayacağız. Türkiye'nin ihtiyacı olan demokratik ve sivil bir anayasadır" sözleriyle dile getirdi.

Uygulamanın ne olacağı, kimi kimden koruyacağı ve nasıl işleyeceği belli olmayan bir değişiklik ile seçimler öncesi İslami cenaha gül dağıtılırken, İkinci Cumhuriyet rejiminin köşe taşlarından bir tanesi daha döşenmiş olacak. İşçi sınıfı gerici tahakkümün karşısında her zaman mücadele etmeye hazır olacaktır.

BAŞYAZI

Erdoğan'ın Siyasi Çizgisi: Manevra mı, Yalpalama mı, Omurgasızlık mı?

AKP Genel Başkanı Erdoğan'ın son dönem siyasette attığı adımlar bir kez daha tartışma konusu. Dün düşman, terörist, katil ilan ettikleriyle bugün samimi görüşmeler yapıyor, vatan haini, FETÖ'cü, gayri-millî ilan ettiklerini Cumhurbaşkanlığı'nın masasına çağırıyor! Taban tabana zıt bu siyasi adımlar ya da "çark siyaseti" AKP'li kalemler tarafından ülke çıkarlarına bağlanarak Erdoğan'a "siyasi zeka" atıflarıyla meşrulaştırılmaya çalışılıyor. Açık açık pragmatizm övgüsü yapılmasında sorun görülmeyecek kadar "tapınmacı yazılar" yandaşların kaleminden dökülüyor.

İktidar hırsı nelere kadırmış! İlke, tutarlılık, dava, doğrultu, doğruluk, ahlaki tutum hak getire!

Devlet Bahçeli, "HDP'ye bir saniye tahammül edemiyoruz" kapatılsın naralara atarken, çok değil iki gün önce AKP'nin HDP ile görüşmesine "doğal ve doğru bir adımdır" demesine benzer bir biçimde Nagehan Alçı'nın Erdoğan'ın Sisi ile görüşmesine yönelik "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Sisi ile böyle bir fotoğraf vermesini tamamen doğru buluyorum. Hatta bu fotoğrafı alkışlıyorum. Tayyip Bey, Türkiye'nin de menfaatleri açısından son derece faydalı ve isabetli bir iş yaptı. Takıntılı değil pragmatik bir siyasi zekâ olduğunu bir kez daha gösterdi." açıklaması tarikat müritlerinin şeyhlerine mutlak bağlılıklarına benzer bir yandaşlık örneğini bir kez daha ortaya koyuyor.

Pragmatik bir siyasi zekâ ve manevra diyorlar. Ancak başka bir yerden bakıldığında ortadaki ilkesizlik ve omurgasızlık hali bütün çabalara karşı çıplak şekilde karşımızda duruyor. Peki neden? Ortada manevra yapan bir pragmatik zekâ mı yoksa çaresizlik ve sıkışmanın getirdiği bir omurgasızlık mı var? Bugün Erdoğan ve AKP tarafından atılan çelişkili adımların nedenlerini ortaya koymadan bazı noktaların anlaşılması mümkün değildir.

Erdoğan Erdoğan'a Karşı

Demirel bir burjuva siyasetçisiydi. "Dün dündür, bugün bugündür" veciz sözü burjuva siyasetin ilkesi olarak tarihe geçti. Bugün de Demirel'in ruhu Erdoğan'da yaşıyor!

Sisi ile asla yan yana gelmem diyen Erdoğan'dı: "Ben uluslararası platformlarda şu anda darbeci Sisi'yi Cumhurbaşkanı olarak kabul etmediğimi söyledim. Yine söylüyorum. Benim için Mısır'ın Cumhurbaşkanı Mursi'dir. BM'de aynı masaya onunla oturmam. Oturursam, kendimi inkâr

ederim. Oturursam demokrat olmam." sözlerinin mürekkebi kurumadan bugün Sisi ile samimi poz veren başka bir Erdoğan ile karşı karşıyayız!

İlk değil. Daha önce Kaşıkçı cinayeti üzerinden Suudi yönetimini suçlayan Erdoğan aynı şekilde Suudi Arabistan'ı ziyaret etmiş, dün söylediklerini ise bugün inkâr etmişti: "Kim bunlar açıklayın?" dedik, cevap veremediler. Bunlar dünyayı enayi zannediyor. Bu millet enayi değil, hesabını sormasını bilir. Suudi Arabistan, belgeleri istedi, dinlettik ama vermedik. İstediler ama vermedik. Verelim de yok edin belgeleri. Kayıtlarda hepsi var. Şimdi Amerikan Senatosu ne diyor? Suudileri suçluyor. Artık dünya isim vererek söylüyor. 'Bu işin sorumlusu O'dur.' diyor. İslam dünyası bu şekilde bir arada kalamaz." şeklinde sarf edilen sözlerin işaret ettiği "O" ile masaya oturan Erdoğan, aslında milleti enayi yerine koyuyordu!

Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan ile başlamıştı, İsrail ile devam etti. İsrail'e "one minute" diyerek racon kesen Erdoğan, zamanında İsrail'i bir terör devleti olarak tanımlamıştı: "Zalim İsrail, terör devleti İsrail, mukaddesatlarını korumak, binlerce yıllık evlerine, yurtlarına sahip çıkmak dışında hiçbir gayeleri olmayan Kudüs'teki Müslümanlara vahşice ve ahlaksızca saldırmaktadır. .... İsrail devletinin saldırılarına sessiz kalarak veya kayda değer tavır ortaya koymayarak, dolaylı şekilde destek veren herkes orada yaşanan zulme ortak." Terör devleti olarak gördüğü İsrail ile yeniden anlaşma çok uzun sürmedi. Zaten bu sözlerin sarf edildiği günlerde de, racon kestiği zamanlarda da İsrail ile ilişkiler hiç bitmemişti.

Erdoğan'ın Seçim Vaadi: Kardeşim Esad!

Erdoğan'ın en büyük dönüşü ise Suriye ile ilgili. 10 yılı aşkın zamandır Suriye'nin yıkımı ve parçalanma siyasetinin müsebbibi olan Erdoğan, Endonezya dönüşünde yaptığı açıklama ile seçimlerden sonra Suriye ile sil baştan yapabiliriz mesajı veriyordu. Yanlış duymadınız. Eğer beni seçerseniz Esad ile görüşürüm diyerek ilk seçim vaadini gündeme getiriyordu.

Ancak arşiv ne yazık ki affetmiyor. Erdoğan'ın Esad hakkında söylediği onca sözden sadece birini buraya alıntılanmak yeter de artar bile: "Esad, kesinlikle açık ve net söylüyorum, devlet terörü estirmiş aslında bir teröristtir", "Suriye'de Esad'le yürümek kesinlikle mümkün değildir. Niçin? 1 milyona yakın vatandaşını öldürmüş olan bir Suri-

ye'nin başkanıyla nasıl olacak da geleceği kucaklayacağız?"

HDP ile Anayasa Arayışı, İyi Parti'ye Davet

Sadece dış politikada değil, iç siyasette de Erdoğan tarafından atılan çelişkili adımlar, meselenin sadece Türkiye'nin uluslararası alanda çıkarlarını temsil etmek ile açıklanamayacağını gösteriyor. Erdoğan tarafından atılan adımlar AKP ve yandaşlar tarafından bir manevra olarak algılanabilir ve sunulabilir; ancak bunun politikadaki karşılığı omurgasızlık, ilkesizlik ve tutarsızlık olarak değerlendirilmelidir.

HDP ile anayasa yapma manevrası, Demirtaş'a yapılan jestle katmerlenmek istenirken, İstiklal Caddesi'nde yaşanan halk düşmanı terör saldırısı ile rafa kalkacak gibi gözüküyor. HDP ile olmuyorsa bari İyi Parti ile olsun diyen Erdoğan, bir taraftan da Saadet Partisi ile temas kurarak yaşadığı sıkışmadan kurtulmanın yolunu arıyor. Mısır, İsrail, BAE ve Suudi Arabistan ile ilişkilerin yeniden kurulmasının nedeni ekonomik kriz altında sıkışma değil miydi?

Erdoğan sıkışmıştır. Erdoğan iktidarda kalmak için her yolu denemeye çalışan bir görüntü veriyor. Atılan adımlar Erdoğan'ın yalpaladığını gösteriyor. Ancak açık olan gerçek ise yalpalayan Erdoğan'ı ayakta tutmak için "müesses düzen" in payanda olmaya devam etmesidir!

AKP eliyle kurulan rejim dikiş tutmuyor. Sağından solundan yama yapmaya çalışan, sağa sola yalpalayarak yolunu bulmaya çalışan Erdoğan figürü ile karşı karşıyayız. 20 yıllık Erdoğan iktidarı, siyasal İslamcılığın omurgasız ve tutarsızlığının da örneği olarak karşımızda duruyor. Her manevrayı yaparak iktidarını sürdürmeye çalışan Erdoğan'ın seçimleri kurtarmaya çalışması yeterli olmayacak gibi. Erdoğan'a payanda olmaya çalışan "müesses düzen ya da vesayet rejimi" ise Erdoğan'ı tepeye oturtarak savaş tamtamlarını çalmaya başladı. Erdoğan yalpaladıkça tamtamlar çalmaya, seçim yaklaştıkça tamtamların sesi yükselmeye başlayacak gibi.

Önümüzdeki seçimler ise sermaye sınıfının ve emperyalist güçlerin çıkar ve yönelimleri ile sermaye devletinin güvenlik tercihlerinin bileşkesi olacaktır.

AKP'nin Gençlik Korkusu Devam Ediyor

AKP iktidarı attığı birçok adımla gençliğe ve eğitime yönelik saldırılarını devam ettiriyor. Eğitimi tam boy gericileştirilen ve imam-hatip dayatmasını zorlayan, meslek liselerinde sınavsız geçişi kaldırarak ve bir dizi şirketle protokoller imzalayarak gençliği sömürü tezgahına iten AKP şimdi de Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yaptığı değişikliklerle, liseli gençliğin sesini kısma ve sol siyasetin liseli gençlikle buluşmasına engel olma-ya çalışıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) yaptığı değişikliklerle ideolojik doküman paylaşmak, dağıtmak ve duvara asmayı ceza kapsamına aldı. Bununla birlikte okullarda öğretmen ya da öğrencilerin görüntülerinin çekilip paylaşılması da ceza kapsamına girdi. Atılan bu adımın amacının ise öğrenci ya da öğretmenlerin mahremiyetlerini ve özel hayatlarını korumak olmadığı ortada. AKP, iktidarı boyunca liseli gençliğin eylemleriyle karşılaştı. 2011 YGS eylemleri, liselilerin sırt dönme eylemleri bu tepkilerden en büyüklerini oluşturuyordu. Geçtiğimiz yıllarda ise liseli gençliğin "oy moy yok" tepkisi AKP iktidarını ve Tayyip Erdoğan'ı rahatsız etmişti. Ekonomik krizle birlikte artan yoksullaşma ve faturanın emekçilere olduğu kadar gençliğe de kesilmek istenmesine karşı oluşan tepkiler liselerde de etkisini sürdürüyor. Geçtiğimiz haftalarda kart sistemine geçen ve öğrencilerden kişi başı 600 TL isteyen Bornova Anadolu Lisesi'nde öğrenciler ayağa kalmış ve hakları için okulda eylem yapmıştı. Bu örneklerin artma durumuna karşı ise AKP iktidarı liseli gençliğe sopayı göstererek disiplin cezası korkutmasını öne sürmeye hazırlanıyor.

Aynı zamanda Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yapılan bu değişikliğin seçimlerden hemen önce gündeme alınmış olması ise bir tesadüf değil. Gençliğin siyasallaşmasını ve mücadeleye katılmasını önlemek isteyen AKP iktidarı ve MEB'in, ideolojik doküman paylaşılması, dağıtılması ve duvara asılması derken bunu kendi propaganda araçlarını kapsamadığı ise bilinen bir gerçek. Li-

seli gençliğin seçim sürecinde politikleşmesini ve liselilerin AKP karanlığına karşı mücadele etmesini engellemek istiyorlar. Bu değişiklik yapılırken ise MEB'in Ülkü Ocakları başta olmak üzere birçok gerici tarikat ve vakıfla yapmış olduğu protokoller ortada duruyor. Faşizm ve siyasal İslamcılık ideoloji kapsamına girmiyor olacak ki MEB hiçbir çelişki yokmuş gibi bu değişikliği gündeme alabiliyor.

Bu durum ise eğitim sisteminin düzenin ihtiyaçları doğrultusunda şekillendiğinin küçük bir örneğini oluşturuyor. Faşistlerle, gericilerle protokoller imzalayan ve okullarda propaganda hakkını meşrulaştıran MEB, devrimci siyasetin ise liselilerle buluşmaması için elinden geleni yapıyor.

AKP iktidarının korkusunun biteceğini söylemek ise gerçeklikle uyumuyor. Bu zamana kadar gençliğin üzerine baskı ve zorbalıkla gelen AKP iktidarının bu adımlarda başarıya ulaştığı söylenemez. Tepkileri ötelemekten ve gençliğin yeni ve özgün mücadele yolları bulmasına sebep olmaktan başka işe yaramayan AKP'ye atanmış rektörlere karşı yürüyen mücadeleyi hatırlatmak ise yeterli olacaktır.

Tüm bu saldırılara ve sindirme hamlelerine karşı ise liseli gençliğin örgütlü mücadeleyi yükseltmesi gerekiyor. Haksızlığa, yoksullaşmaya, gericiliğe, geleceksizliğe karşı sesini daha güçlü ve örgütlü çıkaran bir liseli gençlik AKP iktidarının zayıf karnı olmaya aday pozisyonda görünüyor. Aynı zamanda liseli gençliğin çıkartması gereken bir ders de karşısında duruyor. Bilimsel, eşit, parasız bir eğitim, baskının ve zorbalığın olmadığı bir eğitim için eğitimi şekillendiren ve gençliğin geleceğiyle oynayan bu düzenin değişmesi gerekmektedir. Liseli gençlik kendi sorunlarını ülkenin sorunları ise birleştirebilir ve tüm bunlara bütünlüklü bir yanıt verebilirse o zaman korkular kabusu, umut kırıntıları ise büyük bir umut ışığına dönüşecektir.

İstanbul Üniversitesi Öğrencileri "Klasik Alman Felsefesinin Sonu" Etkinliğinde Buluştu

İstanbul Üniversitesi Felsefe Topluluğu Edebiyat Fakültesi Şeref Holü'nde düzenlediği etkinlikte Prof. Dr. Doğan Göçmen'i ağırladı. "Klasik Alman Felsefesinin Sonu" başlıklı etkinlik üniversite öğrencilerinin yoğun katılımı ile gerçekleşti. Etkinlikte modern felsefenin gelişimi ve sonu, mantık bilimi, Marksizmin gelişimi ve gerekliliği gibi konulara değinildi.

Etkinlikte 18. yüzyılda gelişen mantık bilimi ile birlikte felsefenin de yeni bir form aldığını belirten Doğan Göçmen, Hegel ile birlikte mo-

dern felsefenin sonunun geldiğini ve Marx'ın da klasik Alman felsefesini özümseyerek aştığını vurguladı. Felsefenin Marx ile birlikte "materyalist temelde yeniden inşasının" önemini aktaran Göçmen insanın ancak bu materyalist perspektifle özgürleşebileceğini de ekledi.

Son olarak söyleşinin soru-cevap kısmında ise öğrencilerin Heidegger ve anti-felsefe ile ilgili sorusuna "İşte tam olarak bu yüzden

yaşadığımız çağda Marksizm ve Klasik Alman Felsefesi sahiplenilmelidir. Yeni filozoflara da yine bu yüzden ihtiyacımız var, çünkü felsefe yapmak felsefecilerin fikirlerini ezberlemek değildir sadece aynı zamandan çevremiz ve yaşadığımız dünya üzerine de fikir üretmektir." şeklinde cevapladı.

Erdoğan, Sisi ile El Sıkıştı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamed Al Sani'nin davetiyle başkent Doha'ya gitti. Türkiye'nin son dönemde gergin ilişkilere sahip olduğu ülkelerle ilişkileri normalleştirme yönünde attığı adımlar dikkat çeken Katar'da yeni bir gelişme yaşandı.

Erdoğan, Doha'da Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamed Al Sani'nin liderlere verdiği resepsiyona da katıldı. Erdoğan, burada Mısır Cumhurbaşkanı Abdülfettah es-Sisi ile görüştü. Bu toplaşma iki ülke arasında 9 yıl sonra en üst düzey görüşme oldu.

Sisi ile ilgili Erdoğan sert ifadeler kullanmıştı. 2019 yılında, BM Genel Kurulu'na katılan Erdoğan, resmi yemek programında Sisi ile aynı masada bulunmamak için yemek davetine katılmamıştı.

Erdoğan, yemeğe katılmamasıyla ilgili yöneltilen sorular üzerine, "Aynı masaya oturup darbecileri meşrulaştırmam" cevabını vermişti.

Erdoğan, katıldığı bir televizyon programında da Sisi' için 'Tiran' benzetmesini yapmıştı. Bu açıklama üzerine Mısır, Erdoğan'ı protesto etmişti.

Gaziantep Karkamış'a Roket Saldırısı

Geçtiğimiz günlerde Gaziantep'in Karkamış ilçesine isabet eden roketlerin ardından 3 kişi öldü onlarca kişi yaralandı.

Suriye tarafından atılan 5 roketin, Karkamış ilçe merkezindeki bir lise ve iki ev ile Karkamış Sınır Kapısı yakınındaki bir tıra isabet ettiği bildirildi.

Nigar Tiryakioğlu Anadolu Lisesi ile Kocatepe İlkokulu'nda oluşan hasar sonrası Karkamış'ta eğitime 1 hafta süreyle ara verildi.

AKP'nin Pençe Kılıç operasyonunun ardından gerçekleşen saldırı sonrası siyasetin daha da kızışacağına dair yorumlar yapılıyor.

Suriye'nin kuzeyinden Kilis'teki Öncüpınar Sınır Kapısı bölgesine de 3 roket atıldı. Saldırıda herhangi bir can kaybı ya da yaralanma yaşanmadı.

Çin: Pasifik Hiç Kimsenin Arka Bahçesi Değil

Güneydoğu Asya ülkesi Tayland'da düzenlenen Asya Pasifik Ekonomik İş Birliği Örgütü (APEC) Zirvesi, ABD ile Çin'in rekabetine sahne oldu.

Asya-Pasifik liderlerinin Ukrayna savaşının sonlandırılması çağrısı yaptığı zirvede ABD Başkan Yardımcısı Kamala Harris, bölgede uzun vadeli planlarına vurgu yaparak "Burada kalıcıyız" mesajı verdi.

Harris, ABD'nin Hint-Pasifik bölgesindeki ortaklıklarını güçlendirdiğini, ASEAN ülkeleriyle bağlarını daha önce görülmemiş ölçüde genişlettiğini belirtti. Harris, "Mesajımız açık. ABD'nin Hint-Pasifik bölgesine ekonomik taahhüdü yıllarca değil, on yıllarca ve kuşaklarca sürecek. Bu bölge için ABD'den daha iyi bir ekonomik ortak yok" dedi.

Çin Devlet Başkanı Şi Cinping ise Asya-Pasi-

fik'in "kimsenin arka bahçesi olmadığını", "büyük güç mücadelesinin sahasına dönüşmemesi gerektiğini" vurguladı. Şi zirvedeki mesajında, Harris'in kullandığı "Hint-Pasifik" tanımı yerine "Asya-Pasifik" ifadesini kullanarak bölgenin on yıllar içinde ekonomik iş birliği sayesinde kalkınma alanında önemli mesafe kaydettiğine dikkati çekti.

Bölgenin ekonomik iş birliği sayesinde hızlı bir modernleşme ivmesi yakaladığını vurgulayan Şi, "Asya-Pasifik kimsenin arka bahçesi değildir ve büyük güç mücadelesinin alanı olmamalıdır. Yeni bir Soğuk Savaş başlatma çabasına ne bölge halkları ne de zamanın eğilimleri izin verecektir" değerlendirmesinde bulundu.

ABD ve Çin arasındaki artan rekabet ve cepheleşmenin bazı ülkeleri taraf olmaya zorladığına dikkati çeken Emmanuel Macron,

"Nihayetinde dünyada yalnızca iki büyük güç, iki kutup görmek isteyenler çok ve bu ciddi bir hata, ABD ve Çin için bile. Tek dünya düzenine ihtiyacımız var" dedi.

Dünya Ekonomisinin %60'ına Hükmediyor

Büyük Okyanus kıyısındaki 21 ülkenin katıldığı, dünya ekonomisinin yaklaşık yüzde 60'ını temsil eden APEC 1989'da kuruldu. Avustralya, Brunei, Kanada, Şili, Çin, Hong Kong, Tayvan, Endonezya, Japonya, Kore, Malezya, Meksika, Yeni Zelanda, Papua Yeni Gine, Peru, Filipinler, Rusya, Singapur, Tayland, ABD ve Vietnam üye ülkeler. APEC üyeleri dünya nüfusunun yüzde 40'ına tekabül ediyorlar.

3.3 Milyon Genç İstihdamda Yer Almadı

İşsizlik en fazla geleceğimizin garantisi gençleri etkiliyor. TÜİK'in yeni açıkladığı "İşgücü İstatistikleri, III. Çeyrek: Temmuz-Eylül, 2022" başlıklı raporunun detayları ise resmi tanımla "ne eğitimde ne istihdamda olan", halk arasında "boşta gezen" şeklinde nitelenen genç nüfusun hızlı şekilde arttığını ortaya koydu.

Rapora göre, bu yılın ikinci çeyreğinde (nisan, mayıs, haziran) 12 milyon 38 bin kişi olan 15-24 yaş grubundaki nüfus üçüncü çeyrekte (temmuz, ağustos, eylül) 11 milyon 974 bin kişiye inerken "ne eğitimde ne istihdamda olan genç nüfus" ise 2 milyon 736 binden 3 milyon 249 bine kişiye yükseldi. Ne eğitimde ne istihdamda olanların toplam genç nüfusa oranı da yüzde 22.7'den yüzde 27.1'e çıktı. Bu sayılar geçen yılın aynı çeyreğinde ise sırasıyla 12 milyon 2 bin kişi, 3 milyon 115 bin kişi ve yüzde 26 idi. Bu genel verilere ilgili gençlerin eğitim durumu ve cinsiyeti açısından bakınca daha çarpıcı sonuçlar olduğu görülüyor:

- 15-24 yaş grubundaki yükseköğretim mezunları arasında ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin sayısı, geçen yılın üçüncü çeyreğinden bu yılın üçüncü çeyreğine 590 binden 557 bin kişiye düştü. Bunların oranı da yüzde 39.7'den yüzde 38.3'e indi.

- Bu durumdaki mesleki ve teknik lise mezunlarının sayısı ise 570 binden 583 bin kişi, oran yüzde 28.4'ten 30.7'ye yükseldi. Lise mezunlarında da sayı 683 binden 935 bin, oran yüzde 26.3'ten yüzde 32.8'e yükseldi.

- Lise altı eğitimlilerde sayı 1 milyon 131 binden 1 milyon 60 bin kişi, oran yüzde 19.7'den yüzde 18.8'e indi. Yine okuryazar olmayanlarda sayı 140 binden 115 bin kişi, oranı da yüzde 79.3'ten yüzde 77.1'e düştü.

- Ayrıca toplam sayı açısından, 2021'in üçüncü çeyreğinden 2022'nin üçüncü çeyreğine ne eğitimde ne istihdamda olan kadın oranı yüzde 34.1'den yüzde 36.2'ye (2 milyon 118 bin kişi), erkek oranı yüzde 18.2'den yüzde 18.5'e (1 milyon 130 bin kişi) yükseldi.

İŞİG: Son Bir Haftada Çalışmak Zorunda Bırakılan Üç Çocuk Yaşamını Yitirdi

İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin Ekim ayı verilerine göre ise çocuk ve gençlerin durumu her geçen gün daha kötüye gidiyor. İŞİG, 2022'nin ilk on ayında 22'si 14 yaş ve altı olmak üzere toplam 54 çocuk ve genç, iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Son yedi günde üç tarım işçisi çocuk iş kazası nedeniyle yaşamını yitirdi.

"Çocuk İşçiliğinin Nedeni Yoksulluk"

İŞİG Meclisi'nden Özgür Hüseyin Akış, anne-babaların geçimlerini sağlayamadıkları için çocukları okuldan alıp çalıştırmak zorunda kaldıklarını belirtti. Giderek artan yoksulluktan çocukların olumsuz etkilendiklerini belirten Akış, "İş kanununa göre çocuklar ağır işlerde çalıştırılmaz ama buna dikkat edilmiyor. Çocuk işçiliğinin nedeni yoksulluktur. Bir iş yeri çocuk işçileri genelde sigortasız çalıştırıyor ve asgari ücretin altında ödeme yapıyor" dedi.

Öğrenci Veli Derneği Başkanı Ömer Yılmaz da Mesleki Eğitim Merkezleri'nin (MESEM) çocukların okullardan koparılmasının aracı olduğunu söyledi. Yılmaz, Son 7 ay içinde MESEM'lerdeki öğrenci sayısının 160 binden 1 milyona ulaşmasının nedeninin tercih değil yoksulluk olduğunu belirterek, "İşletmelere verilen destek yoksul ailelere eğitim desteği olarak verilmelidir. Yoksulluk nedeniyle çocuklar eğitimden yoksun kalıyor. Bu durum çok tehlikeli. Bundan sonraki kuşakları kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyayız" diye konuştu.

Patronlara Teşvik Yağdı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, eylül ayında bin 300 yatırım teşvik belgesi düzenledi. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı eylülde 45,1 milyar liralık yatırım teşvik belgesi verdi.

Bakanlığın, Eylül 2022 dönemine ait yatırım teşvik belgesi listesi Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, eylül ayında bin 300 yatırım teşvik belgesi verildi. Belge alan projelerin yatırım tutarı 45 milyar 161 milyon 291 bin 677 lira olarak hesaplandı.

Sabit yatırım tutarı 812 milyon 763 bin 198 lira olan ve 2 bin 904 kişiye istihdam sağlama- sı öngörülen 35 yatırım teşvik belgesi iptal edildi. Bu dönemde 265 yatırım teşvik belgesine tamamlama vizesi verilirken, bu projelerin sabit yatırım tutarı 3 milyar 8 milyon 818 bin 559 lira, istihdam edilenlerin sayısı 13 bin 567 oldu.

Maxion İnci Jant Sanayi AŞ'nin Manisa'nın Yunusemre ilçesindeki 2 milyar 331 milyon 77 bin liralık yatırımı için teşvik belgesi düzenlendi.

Dollvet Biyoteknoloji AŞ, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesinde eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatına yönelik yapacağı 1 milyar 357 milyon 958 bin liralık yatırımı için teşvik belgesi aldı.

Akedaş Elektrik Dağıtım AŞ'ye de Kahramanmaraş'ın Dulkadiroğlu ilçesindeki 1 milyar 250 milyon liralık yatırımı için teşvik belgesi verildi.

Sosyalist Güç Birliği'nden '25 Kasım' Çağrısı:

Eşit, Özgür ve Laik Bir Ülke İçin Kadınlar Mücadeleye

Sosyalist Güç Birliği, "25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü" bir çağrıda bulundu. Yapılan açıklamada, "Kadınlara reva gördükleri şiddete, baskıya ve ayrımcılığa son vermek için kadınların eşit ve özgürce yaşayabilecekleri laik bir ülke mücadelesi bu nedenlerle daha da yaşamsal hale geliyor." denildi.

"Şiddete, gericiliğe ve yoksullaşmaya karşı, eşit, özgür ve laik bir ülke için kadınlar mücadeleye" başlığıyla yayımlanan açıklamada şu ifadeler yer aldı:

"Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri ülkemizde ve dünyada artmaya devam ediyor. Her gün en az bir kadın cinayetinin işlendiği ülkemizde her on kadından neredeyse dördü şiddete maruz kalıyor.

Kadına yönelik şiddetin kaynağında toplumsal eşitsizliklerin hüküm sürdüğü sermaye düzeni ya-tıyor. Kadına yönelik şiddet artıyor; çünkü sömürü ve eşitsizlik derinleşiyor, gericiлик kadını toplumsal

yaşamın ve üretimin dışına atmaya çalışıyor, yoksullaşma ve hayat pahalılığı artıyor.

Eşitsizlik ve yoksulluk artarken kadınların payına geçim sıkıntısı içinde aile bütçesini idare etme ve israfı önleme görevi düşüyor. Kadınlar, bir yandan da sermayenin lehine kuralsızlaştırılan çalışma koşulları, artan sömürü, taciz ve aşağılanmayla karşı karşıya...

AKP, toplumu, tarikat ve cemaatlara mahkûm ederek, imam hatipleri yaygınlaştırarak, bilimsel düşünceye saldırarak teslim almaya çalışırken dinselikleşmeyle en çok da kadınlar üzerinde baskı kurmaya çalışıyor.

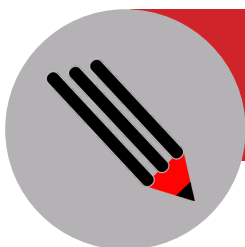
Şiddet ve istismar aile içinde de devam ederken kadın düşmanları "kol kırılır yen içinde kalır" diyerek kadınları çaresizliğe itiyor. Kadınların hangi yaşta evleneceklerine, kaç çocuk doğuracaklarına, boşanıp boşanamayacaklarına karar vermeye çalışanlar şimdi de evliliğe teşvik için eğitim programlarını gündeme getiriyor. AKP, elini kolunu bağlayan tüm yasal düzenlemelerden

kurtulmaya çabalyor, kadınların mücadeleye elde ettikleri tüm tarihsel kazanımlara saldırıyor. Türbanın arkasına sığınan iktidar ve muhalefet gericiликte yarışırken kadınların gerçek sorunlarının üzeri örtülüyor, gericiлик mevzi kazanıyor.

Kadınlara reva gördükleri şiddete, baskıya ve ayrımcılığa son vermek için kadınların eşit ve özgürce yaşayabilecekleri laik bir ülke mücadelesi bu nedenlerle daha da yaşamsal hale geliyor.

Yaşam hakkına, geleceğine, törpülenen tüm tarihsel kazanımlarına sahip çıkan kadınlar gerici-leri, sömürücüleri, kadın düşmanlarını bu ülkeden defedene kadar geri adım atmayacaktır!

Şiddetin, sömürünün ve gericilığın son bulduğu bir ülke için, tüm kadınları 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde eşitliğin, özgürlüğün, laikliğin sesini yükseltmeye, mücadeleye çağırıyoruz."

Genç Köşe

Sınıfa Doğru: Gençliğin Mücadelesini Örelim!

Gençliğin mücadele içerisinde kendine biçtiği rol, ufku ve potansiyeli dolayısıyla günün ve geleceğin umududur. Gençlik gerçekdışı seçeneklere aldanmadan bilinçli bir şekilde geleceğini kazanma misyonuyla hareket etmelidir. Bu bilinci beslemenin yoluyla temel çelişkilerin farkında olmaktır. Özellikle günümüzde tekil tekil "güncel" çıkarların ya da buz dağının görünen yüzündeki sorunların peşinde koşmanın bir kazanım getirmediği ve hatta temel sorunların gölgelenmesine hizmet ettiği bilinmelidir. Bu anlamıyla "aktivizm", içinden geçtiğimiz sürecin en tehlikeli ideolojik tutulmalarını içerisinde barındırmaktadır. Bugün gençliğin yaşadığı sorunların sistemik yapısı ise gözler önünde durmakta tekillik değil tam aksine bir bütünlüğü ifade etmektedir. Üstelik tarihsel bağlamından koparılan her gerçeğin temelsiz bir zemin üzerinde ya da deyim yerindeyse "uzayda" incelenmesiyle sonuçlanıyor.

Liberalizmin her alanda etkisini hissettiğimiz günümüzde, özellikle kimlikler üzerinden gelişen mücadele alanları karşımıza çıkmakta ve bütün bu mücadelelerin hatası, kendi dar görüşleri veya bireysel çıkarıcı kazanım talepleri haline gelmektedir. Çoğu çelişkinin temelinde genellikle ekonomik veya iktisadi nedenler yatar. Sosyal, demokratik, hukuksal eşitsizlikler bu temel üzerine kurulur. Yani bunlar, sistemin birer çıktısıdır. Ancak tekil boyutta sistemin bütününe dair fikir vermekte ya da diğer alanlarla bağ kurmada yetersizdir. Toplumsallıktan ya da toplumun kurtuluşu fikrinden kopuk, sistemi karşıya almayan her yaklaşımın genel geçer kalacağı tarihte defalarca kez görünmüştür.

Toplumsal mücadelelerin sınıf dinamiğinden bağımsız olmadığının en bariz örneklerini kadın hareketinin 80 sonrası yaşadığı salt-kimlikçi savrulma, ulusal mücadelelerde emperyalizme

eklemlenme, gençlik içerisinde yer yer ivme kayıplarıyla görmekteyiz. Bilhassa konumuz gereği gençlik mücadelesinin kazandığı ivmenin ancak sınıfla bağına kurabildiği ölçüde kendi yolunu açtığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Öyle ki kadın sorununa karşı verilen mücadelede, salt erkek baskınlığı üzerinden değil, bu baskınlığın temel ve tarihsel gelişimleri üzerinden değerlendirilmeli ve bunlara karşı bir mücadele verilmelidir. Çünkü erkek egemenliği, salt biyolojik nedenlerle değil, aynı zamanda iktisadi gelişimler üzerinden de değerlendirilmelidir. Sorunun gelişiminde miras hakkı, üretim araçlarına sahiplik, ev içi ve dışı ekonominin yani aile içinde kapitalist gelişimin, bu sorun üzerindeki etkileri ortaya çıkarılmalıdır. Aynı zamanda, etnik-kültürel ya da ulusal sorunlar üzerinden yükselen tepkilerin de salt kimlikçi baskıya karşı konumlanması da bu sorunun çıkış dinamiklerinin yine iktisadi gelişmeler dolayısıyla ortaya çıktığı gerçeğinin karşısında "öteki"si olmadan ayakta kalamayan gerici ideolojileri beslemeye devam ettiği bilinmelidir.

Mücadele nedir peki? Yığınlar en büyük kazanımını, sistemin sonuçları yerine sistemin kendisine yani temeline karşı yarattığı süreçle sağlar. İşte bu süreç mücadeledir. Mücadele çıktılarla beslenir ama başat eylemi onları düzeltmek ya da törpülemek değil sistemin temel sömürücü, işbirlikçi ve gerici dinamiklerine karşı olan savaşımdır. Bunun dışında, güncel çıktılar uğruna verilen mücadeleler, yığınları parçalara ayırır ve ayrı ayrı karakteristik süreçler yaratarak başat amaçtan uzaklaştırır. Çevreci hareketler, vegan hareketler, kadın hakları savunuculuğu da günümüzde bu noktada duran dar hedeflerle mücadeleyi parçalı hale getiren bariz örneklerdir. Bu mücadeleler sistem karşıtlığı adına yalnızca reformist çıktılar edinir, temel dinamikleri göz ardı eder. Fakat bu

mücadelelerin kısıtlı bir amaç uğruna savaşım vermesi ve emekçi halkı kapsamayı başaramayacak olması, kendi kazanımlarına paralel olarak diğer mücadelelerle çelişen durumlar yaratır. Bunun yerine mücadele, sorunların en temel dinamiklerine karşı örülmelidir. Burada kastedilen ise bir dizi alanda yürütülen mücadeleye düşmanlık etmek değil, bu sorunların çözümünün gerçekçi yolunu ortaya koymak ve toplumsal dinamiklerin mücadelesinin işçi sınıfı mücadelesinde erimesi ve ortaklaşması olduğudur.

Peki, gençliğin durumu nedir? Gençlik bugün kapitalizmin ideolojik araçlarının tesiri altındadır. Üniversitelerde karşılaştığımız kariyer kulüpleriyle bireyci kurtuluşa ve ülkeyi terk etmeye teşvik edilen gençlik, potansiyelini ve enerjisini kendi bencilliğinde tüketir. Kolektif emek veya toplumsal mücadeleye katkısı olmayan gençlik yığınları, kimi zaman farklı karakteristiğe sahip mücadele alanlarının etkisi altına girmektedir. Bunu yaparken asıl savaşımının ve mücadelesinin karşısında reformlarla iyileştirilemeyecek temel çelişkiler olduğunu unutmaktadır.

Bu yüzden ki gençlik mücadelesi tüm bunlardan arınarak toplumun ihtiyaçlarını en devrimci haliyle temsil etmelidir. Gençliğin yükü ve sorumluluğu büyüktür. Çünkü gençlik, kendi bilincinin sadece etkileneceği olduğu bir ülkede, bu bilince etkin rol de vermeli ve eylemleriyle işçi sınıfının yanında sesini yükseltmelidir. Bu bilinç gelişimini ortaya koyabilecek en yüksek potansiyel de yine gençliğin bilincidir. Ve bu yüzden gençlik, mücadelesi ile birlikte zincirlerini kırmakla yetinmeyecek aynı zamanda toplumun ve gelecek neslin de zincirlerinden kurtulmasına yardım edecektir.

■ Ali Kaya

20 Yılın Sonu: Ekonomik Kriz, Terör ve Savaş Bedelini Emekçiler Ödüyor!

Ülke ekonomik krizde. Krizin bedelini emekçiler ödüyor. Ancak emekçiler sadece krizin bedelini ödemiyor, aynı zamanda terörün de kurbanı oluyorlar.

İstanbul Beyoğlu'nda gerçekleşen halk düşmanı terör saldırısı bir kez daha AKP'nin ülkemizi getirdiği yeri gösteriyor. AKP'nin 20 yıllık iktidarı aynı zamanda terörün en yoğun yaşandığı dönem olarak tarihe geçecek.

AKP iktidarı, terör saldırısını gerekçe göstererek şimdi de Türkiye'yi Suriye'nin kuzeyinde savaşa sokuyor. Taksim'de yaşanan terör saldırısının kurbanı olan emekçi halkımız, yeni bir savaş siyasetiyle karşı karşıya.

Bugün Suriye'de yaşanan yıkım savaşı sonrası ABD emperyalizminin bölgeye yerleştiği biliniyor. Suriye üzerinden yeni hesaplar yapan emperyalizmin en büyük destekçisi ise AKP iktidarı idi. Bugün Türkiye terör sorunu ve savaş siyasetiyle karşı karşıyaysa bu durum AKP iktidarının yanlış dış politikasının sonucu olarak görülme-lidir. AKP iktidarı dış politikada hesap vermesi gerekirken bugün savaşı iç siyaset aracı olarak kullanmak, yaklaşan seçimler öncesi yeni bir milliyetçi iklim yaratarak savaşı seçim siyasetine alet etmek istiyor.

Bununla birlikte AKP'nin ülkemizin başına ördüğü bütün dertlerin üzeri savaş siyasetiyle örtülmeye çalışılıyor.

Bugün teröre de savaşa da tavır almak gerekiyor. Ne terör sorunu savaşla bitecek ne de savaşla barış gelecek!

AKP'nin 20 Yılı: Ekonomik Kriz

AKP iktidarı bugün milliyetçi hamasete bir kez daha sarılarak teröre karşı yeni bir savaş siyasetini devreye sokmuş durumda. Ülkeyi ekonomik krizle karşı karşıya bırakan AKP, ekonomik krizin bedelini emekçilere ödetirken, yandaşları zengin etme siyasetini sürdürüyor. Ülkemizi, özelleştirme siyasetiyle ülkenin bütün ekonomik değerlerini yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekerek emperyalizmin tam boy pazarı haline getirdiler.

Böylesi bir tabloda emekçiler bir yandan yoksulluğun ve hayat pahalılığın kurbanı olurken aynı zamanda terörün de kurbanı haline geliyorlar. Şimdi savaşla bir kez daha emekçiler yeni bedeller ödeyecek.

AKP'nin 20 Yılı: Bombalı Katliamlar

20 yıllık AKP iktidarının bütün tarihi aynı zamanda ülkemizin en karanlık ve kanlı tarihe olarak kayda geçmiştir. Yaşanan işçi cinayetleri katliamlara dönüştü. Soma, Ermenek ve en son Amasra'da yaşanan katliamlar AKP'nin sömürü düzeninin sonuçlarından sadece birisi.

Emekçi halkın iş cinayetlerine kurban gitmesi yetmezmiş gibi Türkiye en kanlı katliamları AKP döneminde yaşadı. 7 Haziran-1 Kasım dönemi diye bilinen dönemde yaşanan terör saldırıları hala ülkemizin hafızasında. Suruç, Ankara Gar, Reina, Atatürk Havalimanı, Sultanahmet, Ankara Güven Park, Ankara Merasim Sokak, İstanbul Dolmabahçe gibi onlarca bombalı katliamın acıları daha unutulmamışken bu sefer yeni bir bombalı katliam Beyoğlu'nda gerçekleşti.

AKP eliyle kurulan gerici rejimi, bombalı katliamlarla kurulurken, ülkenin katliamlara açık hale gelmesi, 20 yıllık AKP iktidarına denk gelmesi tesadüf görülemez.

AKP'nin 20 Yılı: Savaş Siyasetinin Kurbanı Ülkemiz Oluyor

Bombalı katliamları yaşayan Türkiye, bugün bir kez daha savaş tehlikesi ile yüz yüzedir. Daha önce Suriye'nin kuzeyine yönelik askeri operasyonların bir benzeri AKP tarafından yeniden gündeme getiriliyor.

Terör saldırısı gerekçe gösterilerek yürütülmek istenen savaş siyaseti, ne yazık ki bölgeyi bu hale getiren AKP iktidarının eseri olarak görülmelidir.

AKP'nin 20 Yılı: Emperyalizmin BOP Ortaklığı

Ülkemizin bombalı katliamları yaşamamasının temel sebebi Suriye siyasetinde aranmalıdır. ABD emperyalizminin Suriye'yi yıkmaya ve parçalama

siyaseti, ülkemizi açık hedef haline getirmiştir. Bir yandan ABD emperyalizminin bölgeye yerleşmesi ve Suriye'nin kuzeyini bölme hedefi diğer yandan cihatçı terör örgütlerinin AKP himayesinde sınırlarımıza dayanması ülkemizin terörle karşı karşıya kalmasının temel nedenidir.

Bugün terörden şikayet ediyorsak, bu terörün zeminini AKP'nin döşediğini somut olarak görmek zorundayız.

AKP Suçlarını Örtmeye Çalışıyor

Terör saldırısı gerekçe gösterilerek Suriye'ye yönelik başlatılan savaş siyaseti, yeni bir milliyetçi iklimin yaratılmasını sağlayacaktır. Seçimlere giderken AKP kendi suçlarını kapatmaya çalışarak seçimlerde elini güçlendirmenin yolunu yapmaktadır.

Bugün bombalı katliamların zeminini döşeyen AKP iken, böylesi bir zeminde savaş naraları atarak kendi suçlarının üzerini örtme siyaseti emekçi halkımız tarafından net olarak görülme-lidir.

Savaşla Terör Bitmez, Suriye'ye Barış Gelmez

Ancak terörün son bulması için gereken ilk şart Suriye'de yanan ateşin sönmesidir. Suriye'de yanan ateş söndürülmeden ülkemizin karşı karşıya kaldığı terörün de bitmesi beklenmemelidir. Bugün AKP, bir kez daha yangına körükle gitmektedir. Başlatılan savaş siyaseti, terörü gerekçe göstermesine rağmen, Suriye'nin parçalanma siyasetine son vermek amacı taşımamaktadır.

Bir kez daha savaş tehlikesiyle karşı karşıyayız. ABD emperyalizmi ülkemizi sığınmacılarla, cihatçı çetelerle ve terörle baş başa bırakmıştır.

Bu zeminin ortaya çıkmasını sağlayan ve buna yol veren ise ABD emperyalizminin taşeronluğunu üstlenen AKP'den başkası değildir.

2013: Reyhanlı saldırısı

Türkiye'nin gündeminde çözüm süreci varken Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde 11 Mayıs 2013'te meydana gelen patlamalarda 53 kişi hayatını kaybetti, 146 kişi de yaralandı.

2015: Diyarbakır Katliamı

7 Haziran 2015 genel seçimlerinden iki gün önce Diyarbakır'daki HDP mitingi sırasında bombalı saldırı düzenlendi. IŞİD'in üstlendiği saldırıda 5 kişi hayatını kaybetti, 400'den fazla kişi yaralandı.

2015: Suruç Katliamı

20 Temmuz 2015'te Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde düzenlenen intihar saldırısında 34 kişi hayatını kaybetti.

Suruç'ta Kobani'ye yardım götürmek üzere toplanan Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyelerinin basın açıklaması sırasında düzenlenen saldırıda 150'den fazla kişi yaralandı. Saldırısı IŞİD üstlendi.

2015: Ankara Gar saldırısı

1 Kasım seçimlerine kısa süre kala 10 Ekim 2015'te Ankara Garı önünde düzenlenen Emek, Barış, Demokrasi Mitingi sırasında iki intihar saldırısı düzenlendi.

"Türkiye tarihinin en kanlı saldırısı" olarak kayıtlara geçen olayda 103 kişi hayatı kaybetti, 500'den fazla kişi yaralandı. Saldırısı IŞİD üstlendi.

2016: Sultanahmet Katliamı

12 Ocak 2016'da İstanbul'da Sultanahmet Meydanı'nda IŞİD tarafından

üstlenilen intihar saldırısında 12 kişi hayatını kaybetti, 16 kişi yaralandı.

2016: Diyarbakır Katliamı

14 Ocak 2016'da Diyarbakır Çınar Emniyet Müdürlüğü binasına bomba yüklü bir araçla saldırı düzenledi. PKK'nın üstlendiği saldırıda 6 kişi hayatını kaybetti, 38 kişi de yaralandı.

2016: Ankara Merasim Sokak Katliamı

Ankara'da, gar saldırısında 4 ay sonra 17 Şubat 2016'da bu kez Genelkurmay Başkanlığı binası önünde askeri servis araçlarının geçişi sırasında bombalı araçla saldırı düzenlendi. TAK'ın üstlendiği saldırıda 29 kişi öldü, 61 kişi de yaralandı.

2016: Kızılay Güvenpark saldırısı

13 Mart 2016'da ise Türkiye'nin başkentinde 5 ay içinde 3. bombalı saldırı düzenlendi.

Atatürk Bulvarı'ndaki Güvenpark otobüs durakları önünde bomba yüklü aracın patlaması sonucu 36 kişi hayatını kaybetti, 300'den fazla kişi yaralandı. Saldırısı PKK üstlendi.

2016: Beyoğlu Katliamı

İstanbul'da ise 19 Mart 2016'da Beyoğlu Kaymakamlığı önünde düzenlenen intihar saldırısında 5 kişi hayatını kaybetti, 36 kişi yaralandı.

2016: Atatürk Havalimanı Katliamı

28 Haziran'da ise Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali'nde gerçekleşen saldırıda 45 kişi yaşamını yitirdi. IŞİD'in üstlendiği saldırıda yaklaşık 250 kişi yaralandı.

2016: Dolmabahçe Katliamı

10 Aralık 2016'da İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde önce Vodafone Arena stadındaki maçın ardından PKK tarafından bombalı araçla saldırı düzenlendi, çevik kuvvet otobüsü hedef alındı.

İlk saldıran saniyeler sonra Maçka Parkı'nda üzerinde bomba taşıyan bir kişi, polisler tarafından fark edilmesi üzerine patlayıcıyı infilak ettirdi. İki saldırıda 40'ı emniyet mensubu 47 kişi hayatını kaybetti.

2016: Reina Katliamı

2016 yılının son günü ise İstanbul'da bu kez gece kulübü Reina'da saldırı düzenlendi. Çoğu turist 39 kişi hayatını kaybetti. Saldırısı IŞİD üyesi Abdulkadir Masharipov'un düzenlediği açıklandı.

2016: Bursa, Gaziantep, Kayseri...

2016 yılında saldırılar Türkiye'nin çeşitli kentlerine yayılarak devam etti.

Bursa'da 27 Nisan'da Ulu Cami yanında düzenlenen intihar saldırısında 1 kişi hayatını kaybetti, 13 kişi yaralandı. Saldırısı TAK üstlendi.

20 Ağustos'ta Gaziantep'in Şahinbey ilçesinde bir sokak düğününde düzenlenen ve IŞİD'in üstlendiği bombalı saldırıda ise 59 kişi yaşamını yitirdi, 90'dan fazla kişi yaralandı. HDP'den yapılan açıklamada, "Gaziantep'te partili üyelerimizin düğününe yönelik terör saldırısında çok sayıda yurttaşımız yaşamını yitirdi" denildi.

17 Aralık'ta Kayseri'de çarşı iznine çıkan askerlere yönelik patlayıcı yüklü araçla düzenlenen saldırıda 15 asker hayatını kaybetmiş, bu saldırıyı ise PKK üstlenmişti.

Pusula:

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü

AKP'nin iktidar olduğu 20 yıllık süreçte kadına yönelik şiddetin ciddi boyutlarda arttığı artık herkes tarafından bilinen bir gerçek. Son olarak İstanbul Sözleşmesi'ni iptal eden AKP, bu hamlesi ile kadına yönelik şiddet de meşrulaştırmış oldu.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla bu hafta Pusula'mızda bu başlığa yer verdik. **Ezgi Oral** tarafından yazılan "**Kadına Yönelik Şiddet ve Kadın Cinayetleri Artmaya Devam Ediyor**" başlıklı ilk yazımız son yirmi yılda artan kadın cinayetlerini verilerle ortaya koyarak kadına yönelik şiddetin değişen boyutlarını ortaya çıkarıyor. **Deniz Çelik** tarafından kaleme alınan ikinci yazımız ise "**AKP'nin İstanbul Sözleşmesi ile İmtihani**" başlığını taşıyor. "**Siyasal İslam'ın 'Kutsal Ailesi', Gericilik, Şiddet ve Sömürü Sarmalında Kadınlar**" başlığını taşıyan üçüncü yazımız ise aile kavramı üzerinden dönen tartışmaları ele alıyor. Yazımız **Sema Aydın** tarafından kaleme alındı. Son yazımız ise **Gürseli Kara** tarafından kaleme alındı, yazımız "**Tüm Zamanların En Çok Dehşete Düşüren Korku ve Gerilim Filmleri**" başlığını taşıyor.

İyi okumalar...

Kadına Yönelik Şiddet ve Kadın Cinayetleri Artmaya Devam Ediyor

| EZGİ ORAL

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri hem Türkiye'de hem de dünyada artmaya devam ediyor. Türkiye'de neredeyse her gün 1 kadın cinayeti işlenirken, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) 2019 yılı verilerine göre her 10 kadından 4'ü hayatlarının bir döneminde şiddete maruz kalıyor. İçişleri Bakanlığı'nın verilerine göre 2022 yılının ilk 7 ayında 158 kadın katledildi. STK ve kadın derneklerinin basından derlediği rakamlar ise Bakanlık verilerinden çok daha korkunç bir tabloyu gözler önüne seriyor: Yılın ilk 10 ayında 275 kadın öldürüldü.

AKP döneminde kadına yönelik şiddetin 14 kat arttığı biliniyor. Gericiliğin yükseltilmesi, iktidar tarafından her fırsatta kadınlara ev içi geleksel rollere dönmelerinin öğütlenmesi,

laikliğin tasfiye edilmesi, derinleşen yoksulluk kadına yönelik şiddeti pekiştiriyor. AKP iktidarı boyunca 2002- 2021 yılları arasında 7 bin 71 kadının yaşam hakkı ihlal edildi. Kadın cinayetleri 7 kat arttı ve şüpheli kadın ölümlerinde artış yaşandı. Yüzlerce şüpheli kadın ölümü hala aydınlatılmayı bekliyor. Boşanmış veya ayrı yaşayan kadınların yüzde 75'i ise fiziksel şiddet mağdurdu.

CHP'nin 2020 yılında yayımlanan "Şiddet Nereden Çıktı" adlı raporuna göre 6284 sayılı kanun kapsamında hizmet veren Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri'ne (ŞÖNİM) 2013 yılından 2020 Ocak ayı sonuna kadar 448 bin 409 kadın, 2020 yılı Ocak ayı sonuna kadar 12 bin 406 kadın başvurdu. Rakamlar, neredeyse 500 bin kadının şiddetten kaçtığını gösteriyor. 6284 kapsamında 2013-2020 yılları arasında koruma

kararı talebiyle açılan dava sayısı 1 milyon 608 bin 657. Koruma talep eden kadınların 463 bin 590 başvurusu ise reddedildi.

OECD verilerine göre Avrupa ve OECD ülkeleri arasında kadına şiddetin en yüksek olduğu ülke Türkiye.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre 2022 yılının ilk 10 ayında 275 kadın öldürüldü, 2021 yılında ise 280 kadın katledilmişti. 2014 yılında Hacettepe Üniversitesi (HÜ) Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün yaptığı çalışmaya göre 15-24 yaş grubundaki kadınların yüzde 24'ü yaşamlarının bir döneminde şiddet görüyor.

Kadınların eşit birer yurttaş olarak toplumda var olmalarının teminatı olan laikliğe aykırı

uygulamalar, "Kadının en güzel kariyeri anneliktir.", "Örtüsüz kadın perdesiz eve benzer." ve daha birçok benzerlerini duyduğumuz gerici söylemler, kadın cinayeti faillerine ödül gibi cezalar, gerici çevrelerin hedef gösterdiği İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılması, 6284'ün uygulanmaması failleri cesaretlendiriyor.

Kanunlar Kadınları Korumuyor

Türkiye'de kadına yönelik şiddet yükselirken gerici çevreler tarafından uzun süre hedefe konulan İstanbul Sözleşmesi'nden bir gece yarısı kararnamesiyle tek taraflı çıkıldığını unutmamalıyız. İstanbul Sözleşmesi'nin rafa kaldırılması, 6284'ün uygulanmaması, şiddete karşı kadınları hukuksal zeminde de savunmasız bırakıyor. Kadın cinayeti faillerine "haksız tahrik" ve "iyi hal indirimleri" verilmeye devam ediyor.

AKP'nin gericiliği besleyen politikaları tıpkı kadınlar gibi çocukların da hayatını karartıyor. Özellikle kız çocukları arasında okullaşma oranındaki düşüş ve çocuk yaşta evlilikler şiddetin bir başka yüzünü gösteriyor. Hacettepe Üniversitesi'nin araştırmasına göre Türkiye'de her 100 çocuktan 15'i 18 yaşından önce evlendiriliyor. 18 yaşından önce evlenen kız çocuklarının çoğu çocukluk çağında anne oluyor. Çocuk yaşta evlendirilen kız çocukları, erkek çocuklarından yaklaşık 20 kat daha fazla

4+4+4+4 ile kız çocuklarının okullaşma oranında düşüş yaşandığı biliniyor. Eğitimden koparılan kız çocukları geleneksel ev içi rollere hapsediliyor. Milli Eğitim Bakanlığı'nın verilerine göre, 2012-2013 eğitim öğretim yılında yüzde 98 olan kız çocuklarının okullaşma oranı,

göre, Türkiye'de erkeklerin yıllık ortalama kazancı kadınlara göre yüzde 27,4 daha fazla. Yevmiyeli çalışan erkekler de yevmiyeli çalışan kadınlara göre yüzde 83,8 daha fazla kazanıyor. Yükseköğrenim gören kadınların ücret düzeyinin erkeklere göre yüzde 39 daha az.

Kadınların ucuz emek gücü olarak görülmesine bağlı olarak kayıt dışı çalışma kadınlar arasında daha yaygın. DİSK-AR'ın verilerine göre Türkiye'de 100 kadından sadece 17'si kayıtlı ve tam zamanlı olarak istihdamda yer alıyor. Genç kadınlarda geniş tanımlı işsizliğin yüzde 51'i aştığı görülürken, çalışma çağındaki 32 milyon kadının sadece 5,6 milyonunun kayıtlı ve tam zamanlı istihdamda yer alabiliyor.

Türkiye'de AKP eliyle kurulan gerici rejimin laikliği tasfiye yönündeki adımları, kadınların

Toplumda büyük yankı uyandıran Pınar Gültekin davasında katil Cemal Metin Avcı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmıştı. Ancak, Cemal Metin Avcı'nın cezası, uygulanan haksız tahrik indirimiyle 23 yıla düşürüldü. Mahkeme, Avcı'nın kardeşi Mertcan Avcı ve diğer sanıkların beraatine hükmetti. Pınar Gültekin davasının sonucu gibi, yargının kadın düşmanlığını ve gericiliği besleyen birçok karara imza attığı biliniyor.

AKP'nin İstanbul Sözleşmesi'nden "toplumsal cinsiyet", "LGBT propagandası" ve "cinsel yönelim" gibi ifadeleri bahane ederek tek taraflı çıkmasının ardından, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk 24 Mart'ta yaptığı açıklamada, kadına yönelik şiddetle mücadeledeki tek aracın İstanbul Sözleşmesi olmadığını söyleyerek, "Geldiğimiz noktada hem birincil hem de ikincil mevzuatımızda kadınlarımızı korumak, kadına yönelik şiddetle mücadele etmek için gerekli bütün araçlarımız mevcut." dedi. Ancak İstanbul Sözleşmesi'nin iptalinin ardından Ocak 2022'ye kadar geçen sürede en az 229 kadın öldürüldü.

Bakan Zehra Zümrüt Selçuk'un iddia ettiğinin aksine 'birincil ve ikincil mevzuatlar' kadınları koruyamadı. 2022 yılında katledilen kadınların pek çoğunun savcılığa şikayetin olduğu hatta uzaklaştırma kararı aldırıldığı ortaya çıktı. Bianet'in raporuna göre 2022 Ocak Haziran arası 24 kadın koruma kararı olmasına rağmen öldürüldü.

Gericilik Çocukların da Hayatını Karartıyor

2020-2021 eğitim öğretim yılında gerileyerek yüzde 93 olarak gerçekleşti. 2022 verilerine göre ise kız çocuklarında okullaşma oranı yüzde 87'ye kadar geriledi. Birçok ilde ise kız çocuklarının okullaşma oranı yüzde 80'in altında kaldı.

Kadınlar Kayıt Dışı ve Güvencesiz Çalışmaya Mahkum Ediliyor

Kadınların üretim sürecinden geri çekilmesi, ucuz emek gücü olarak emeğinin değersizleştirilmesi kadına yönelik şiddetin ve kadınların ikincil konumunun başat sebebidir. Türkiye'de kadınların yalnızca yüzde 30'u istihdamda yer alırken, 12 milyondan fazla kadın ev içi roller sebebiyle üretimde yer almıyor ve "ev kadını" olarak tanımlanıyor. DİSK'in araştırmasına göre, Türkiye'de 13,5 milyon kadın ücretsiz bakım emeği verdiği için çalışma hayatına katılamıyor. TÜİK'in 2020 verileri, hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadınların istihdam oranının yüzde 25,2, erkeklerin ise yüzde 85,5 olduğunu gösteriyor. Kamusal bir hizmet olarak sağlanması gereken çocuk ve yaşlı bakımı gibi nedenlerle kadınlar üretimde kısıtlı oranda yer alabiliyor. Türkiye'de, genç kadınlar arasında işsizlik artıyor. Ekim 2022 tarihinde açıklanan işgücü istatistiklerine göre geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 26,5.

Dünyada kadın ve erkek emekçilerin arasında ücret eşitsizliği devam ediyor. Dünya genelinde kadınlara, ortalama olarak erkeklerden yüzde 20 daha az ücret ödeniyor. Türkiye'de de eşit işe eşit ücret uygulanmıyor. DİSK/Genel-İş Araştırma Dairesinin Kadın Emeği Raporu'na

ikincil konumunun tahkim edilmesine, her alanda kadın düşmanı uygulama ve söylemlerin yaygınlaştırılmasına ve kadına yönelik şiddetin yükseltilmesine zemin hazırlıyor.

Yeni dönemi 'Türkiye Yüzyılı' olarak adlandıran AKP iktidarı 'başörtüsünün anayasal güvence sağlanması' için anayasa değişikliği öneriyor. Laikliğin tasfiyesi için yeni bir adım olan bu anayasa değişikliği önerisinin, kadınlar üzerindeki baskıyı arttıracığı aşikar.

Bunun yanı sıra bir diğer değişiklik önerisinin de aile tanımına ilişkin olduğu biliniyor. AKP, aile düzenlemesi önerisiyle farklı cinsel yönelimlere sahip yurttaşların ayrımcılığa maruz kalmasının önünü açarken, eşitlik ilkesine aykırı adımlar atıyor. Aile tanımının düzenlenmesi kadınların aile içine hapsedilmesine zemin yaratıyor.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle tekrar altı çizilmesi gereken konu, laikliğin kadınlar için yaşamsal öneme sahip olduğudur. Laikliğin adım adım tasfiye edildiği AKP iktidarı döneminde, veriler kadına yönelik şiddetin 14 kat arttığını ortaya koyuyor. Kadınların toplumsal hayatta eşit yurttaşlar olarak var olmalarının yolu, eşit, laik ve aydınlık bir ülke için mücadele etmekten geçiyor.

1. <http://anitsayac.com/>

2. <https://www.evrensel.net/haber/456526/chpli-tanrikulundan-rapor-akpli-yillarda-7-bin-71-kadin-katledildi>

AKP'nin İstanbul Sözleşmesi ile İmtihanı

| DENİZ ÇELİK

Kadınlara yönelik şiddet ve ev içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadele hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi veya bilinen adıyla İstanbul Sözleşmesi, Mayıs 2011'de İstanbul'da imzaya açılmış, 2014'te ise yürürlüğe girmiştir. Bu yazımızda önce İstanbul Sözleşmesi'nin neyi işaret ettiğini, devamında sözleşmenin ülkemizdeki iptal kararına giden süreçte AKP hükümetinin siyasi gerekçelerini, son olarak ise iptal kararının kadınlara yansımalarını tartışacağız.

Dünyada kadına yönelik şiddetin cezalandırılması noktasında yasalar hatırı sayılır oranda farklılık göstermekte ve hatta şiddetin biçimlerini tarif etmek noktasında eksikli olabilmektedir. Bu şiddet biçimlerinin tarif edilmesi noktasındaki farklılıklar ev içi şiddeti "mahrem" görmekten, örneğin takip edilmeyi bir taciz görmemeye kadar varmaktadır. Sözleşme bu farklı bakış açılarını da ortadan kaldırma ya yönelik maddeler içermektedir. Sözleşme gereği, ülkemizde de sıklıkla görülme ihtimali olan gelenek, örf, namus kisvesi altında ortaya çıkan kadına yönelik baskı türleri de yasalar karşısında "hafifletici sebep" olarak görülemez. İstanbul Sözleşmesi, sözleşmeyi onaylayan ülkelerde şiddet biçimlerinin mahrem olarak görülmemesi ve her türlü şiddete karşı önlem alınması, şiddet mağdurlarına yardım edilmesi, failerin adalet karşısına çıkmasının sağlanması başlıklarında bir bağlayıcılığa sahiptir. Böylece sözleşme, ülkelerin bu noktadaki olumlu adımlarını bir iyi niyet göstergesi olmaktan çıkarıp, yasal bir zorunluluğa devrediyor. Şiddetin temelinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yattığını tespit eden İstanbul Sözleşmesi'nin kapsamında şiddete uğramış veya uğrama ihtimali olan tüm kadınlar ve kız çocukları, LGBTİ'ler vardır. Şiddetten, tacizden mağdur olabilecek erkekler de pekala bu sözleşme tarafından kapsamakta ancak hali hazırda tüm dünyada örnekleri görülebilen ikincilleştirme ve diğer tüm saldırıların hedefi ne yazık ki kadınlar olduğu için sözleşme esasen bir kadın sözleşmesi olarak akıllarda yer ediyor.

İstanbul Sözleşmesi'nin iç hukuktaki yansımaları ise 6284 sayılı kanundur. Pek çok kadın derneğinin ve platformunun da ısrarı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na iletilen raporlar gösterdi ki aynı evi paylaşan ancak evli ol-

mayan veya evli olan ve ev içi şiddete maruz kalan kadınlar açısından mevcut kanunun (4320 sayılı kanun) kapsayıcılığı ve suçlara karşı önlem noktasında ciddi eksikler var. Yine bu kadın örgütleri ve platformunun önerileri çok büyük oranda dikkate alınmasa da böylece 2012 yılında 6284 sayılı kanun AKP hükümeti tarafından mevcut kanunun yeterli olmadığı gerekçesi ile kabul edilmiş oldu. 6284'ün kadınlar için en kritik kazanımı kuşkusuz bir delile veya belgeye ihtiyaç olmadan şiddet mağdurlarının korunması yönünde adımlar atılması yönündeki ilerlemedir. Bu önleyici tedbirler arasından bazıları: Barınma olanağı sağlanması, psikolojik desteğin sağlanması, geçici maddi yardım, kreş imkanı, failin bulunmasına veya kullanılmasına kanunen izin verilen silahları kolluk güçlerine teslim etmesi... İstanbul Sözleşmesi ile 6284 sayılı kanun arasında özellikle cinsiyet eşitliğini ele almak noktasında kimi farklılıklar olduğu aşikar, ancak yine de 6284'ün bir diğer önemi de sözleşme maddelerinin uygulanacağını karar altına almasıydı.

Yukarıdaki kanunlar ve sözleşmelere dair bilgiler kulağa hoş geliyor. Ağustos ayında, 16 yaşındaki Beyza Doğan 35 kere şikayet ettiği Selim Tekin tarafından öldürülmesi, Hülya Şellavcı'nın, uzaklaştırma kararına uymayan fail için zorlama hapsi talep etmesi ancak zorlama hapsi kararının Hülya'nın ölümünden sonra verilmesi, sözünü ettiğimiz kanunun zaten istenildiği zaman yargımız tarafından elinin tersiyle itildiğine ve hatta alenen uygulanmadığına dair yalnızca iki tane örnek.

Sadece yargı sisteminde değil AKP hükümeti tarafından sık karşılaştığımız kadına yönelik söylemlerin hepsi zaten bize bu yasaların da bu sözleşmelerinde uygulanmayacağını göstermektedir. Kadın düşmanlığı, kadını ikincilleştirme başlıklarında AKP'nin bayrağı kimselere bırakmayacağı çok açık görülmektedir. 20 Mart 2021 tarihinde gece saat 02.30'da Resmi Gazete'de İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırıldığı yayımlandı. Aynı günün sabahında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu kadına yönelik şiddeti önleme amacı taşıyan sözleşmeden çekilmenin kadına yönelik şiddeti önleme çalışmalarını etkilemeyeceğini belirtti. 21 Nisan 2021'de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı olarak cumhurbaşkanı tarafından atanan Derya Yanık pandemide görülen ev içi şiddetin 'tolere edilebilir' olduğu-

nu ifade etti.

İstanbul Sözleşmesi bir gecede kaldırıldı ancak AKP 20 yıllık iktidarında kadınlar için bugün başat taleplerden biri olan laikliği adım adım tasfiye etti. Daha geçtiğimiz yıl, 28 Mart'ta Sağlık Bilimleri Üniversitesi yönetimi "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" dersine dini ve milli değerleri tartışmaya açtığı bahanesiyle soruşturma açtı. İstanbul Sözleşmesi bir gecede kaldırıldı ancak AKP eliyle kadın düşmanlığında birbirleri ile yarışan cemaat ve tarikatların önü açıldı, AKP döneminde birçoğu ülkenin bürokratik organlarına kadar yerleştirildi. Hükümet tarafından sık sık 'fıtrat' hatırlatması yapıldı, kadına haddi bildirildi. Kadına ev içi işler, çocuk doğurmak, çocuk bakımı ve 'evin erkeğine' hizmet gibi rolleri hatırlatıldı, dinen doğrusunun da zaten bu olduğu söylendi!

AKP'nin iktidara geldiği günden beri teslim almaya çalıştığı birçok alandan biri de kadın hakları başlığıydı ve buraya saldırmaya devam edecek. Siyasal İslamcı, Osmanlıcı siyaset anlayışları bugün emekçi kadınlara taciz, sömürü, şiddet olarak yansımaktadır. Yukarıdaki verdiğimiz iki örnek de İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı kanunun sınıfsal boyutunu bizlere gösteriyor. Çünkü şiddet gören kadınlar aynı zamanda yoksul oldukları için devlet korumasına ihtiyaç duyuyor. Çünkü taciz edilen kadınlar, uzaklaştırma kararı uygulanmadığı sürece konut değiştirecek bir ekonomik sınıfa sahip değiller. Ev içi şiddet gören bir kadın, aynı zamanda geçinemediği için sesini çıkartmakta zorlanıyor. Tüm bunlar emekçi kadınlar açısından ülkemizi bir felakete sürüklüyor, ülkemiz emekçi kadınlar açısından neredeyse yaşanmaz hale geliyor.

Yaşamımızı elimizden alan, bizleri fitratımızla tanımlayan, gericiği tüm aygıtlarıyla yeniden üreten, bizleri tacize, sömürüye, şiddete, mobbinge karşı korumayan bu düzenin faili AKP iktidarındır. Eşitlik, özgürlük ve laiklik ancak AKP'nin düzenine ve onun temsil ettiklerine karşı mücadele ederek kazanılabilir. Konu kadın hakları, kadınların talepleri olunca haklara saldırmaktan, yasaları uygulamamaktan, sözleşmeden alelacele çekilmekten bir adım geri durmayan AKP'yi emekçi kadınlar gönderecek.

Siyasal İslam'ın 'Kutsal Ailesi'

Gericiilik, Şiddet ve Sömürü Sarmalında Kadınlar

| SEMA AYDIN

Günümüzde aile kavramının tarihsel süreç içerisinde değişkenlik gösterdiği, üretim ilişkilerinde ki değişime bağlı olarak farklı aile yapılarının tarih içerisinde şekillendiği bilinmektedir. Yine insanlık tarihinin çok uzun bir dönemi boyunca avcı toplayıcı topluluklarda anasoyluluğun yaygın olduğu, yerleşik hayata geçiş ve sınıflı toplumların ortaya çıkışı ile birlikte, süreç içerisinde ataerkil aile yapısının şekillendiği de bugün bilinmektedir.

Sınıflı toplumlarla birlikte şekillenen ataerkil aile yapısı kadınların ikincilleşmesini de beraberinde getirdi. Kuşkusuz aile kurumu sınıflı toplumlar tarihi boyunca da değişmeye devam etti ve kapitalizm koşullarında bugünkü çekirdek aileye evrildi. Ancak bütün bu süreç boyunca tanımlı aile kurumu içerisinde kadınların ikincil konumu farklı görünüşler altında devam etti. Kapitalizm koşullarında ucuz iş gücü olarak görülen kadınların, üretim sürecine daha fazla katılması ve sınıf mücadeleleri, geleneksel aile kurumunun da zaman zaman sarsılmasına neden olmaktadır.

Bugün bildiğimiz bir başka gerçek kapitalizm koşullarında diğer bütün üst yapısal kurumlar gibi aile kurumunun da sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden ve yeniden şekillendirilmeye çalışıldığıdır. Burada bir mücadele olduğu ve henüz son sözün söylenmediğini belirtmek gerekiyor.

Reel sosyalizmin geriye çekilmesiyle birlikte bütün dünyada ve ülkemizde sermaye sınıfı geçmiş dönem kurumlarına dört elle sarıldı ve adli adınca bir gericiilik dönemi açıldı. Eşitsizlikler arttı, sömürü derinleşti, sistemin selameti için gericiilik başa yazıldı.

İşçi sınıfının haklarının budandığı bu dönem boyunca, kadınlar bir yandan ucuz iş gücü olarak esnek çalışmaya yönlendirildi, öte yandan cinsiyete dayalı işbölümünün gereği olarak geleneksel ev içi rollerini eksiksiz yerine getirmesi istendi. Kapitalizmin birer maliyet kalemi ve yük olarak gördüğü bakım hizmetleri kadınların omuzlarına yüklendi. Ücretsiz kreşler, yaşlı ve hasta bakım merkezleri, ortak yemekhaneler, çamaşırhaneler ve benzeri hizmetler geçici bir ütopyanın ürünü olarak görüldü ve rafa kaldırıldı. Böylelikle bu hizmetler yeniden aile içerisinde çözülmesi gereken başlıklar haline geldi. Tabi satın alabilecek aileler için de bu hizmetlerin her biri birer ticari faaliyete dönüştü.

Dünyada ki karşı devrim sürecinin ülkemize yansımaları ise Siyasal İslam'ın iktidara taşınması idi. Siyasal İslam'ı temsilen iktidara taşınan AKP iş ve aile yaşamının uyumlulaştırılması programlarını başa yazdı. Esnek çalışma biçimleri 'kadınlar istihdam yaratma' bahanesiyle yaygınlaştırıldı, güvenceli çalışma lütuf sayıldı. Elbette kadınlar ucuz ve güvencesiz çalışırken, aynı zamanda üç-beş çocuk doğurmak, ev içi rollerini hakkı ile yerine getirmek ve haddini, hududunu bilmekle mükellefti. Sürece uyum gösterenler "makbul kadınlar" ilan edildi. AKP'li cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın her fırsatta dillendirdiği 'benim türbanlı bacılarım' söylemi yeni rejim için "makbul kadın" imajının bir başka ifadesidir.

AKP'nin bugün dört elle aile kurumuna sarılması bütün bu süreçten azade değildir ve sermaye sınıfının çıkarlarıyla uyumludur.

Siyasal İslam'ın aile tanımına göre kadın ve erkeğin yaradılışı yani fitratı farklıdır, dolayısıyla kadın ve erkek arasında bir eşitlikten bahsedilemez. Ancak bir toplumsal cinsiyet adaletinden bahsedilebilir. Ailenin reisi ve koruyucusu mutlak olarak erkektir, ancak o da adil olmakla yükümlüdür. Kadından beklenen çocuk doğurması ve bakmasıdır. Zorunlu hallerde kadın ev ekonomisine katkıda bulunmak için çalışabilir. Ancak çalışma yaşamı asli görevlerini yerine getirmesini engellememelidir. Kadından beklenen mutlak itaattir, aile içinde itaat, sisteme itaat. Ve bütün toplumun aileden başlayarak otoriteye itaat etmesi beklenir. Kol kırılır yen içinde kalır ve ailede yaşananların üstü örtülürse kimsenin huzuru da kaçmamış olur. Dolayısıyla aile içi şiddet kapağı açılmadığı sürece problem teşkil etmez.

Siyasal İslam'ın öngördüğü aile modeli kadının ikincil konumunu besleyen, yeniden pekiştiren ve kutsayan bir yerde duruyor. Öte yandan 'toplumun en küçük birimi olarak ailenin' biat kültürüyle şekillenmesi, toplumun bir bütün olarak biat kültürüyle zapt-u rapt altına alınması hedeflenir. Biat kültürü Siyasal İslam'ın olduğu kadar sermayenin de arzusudur.

Aileyi dağıtıyor diyerek bir gecede İstanbul Sözleşmesi'ni rafa kaldıran AKP bir kez daha 'aile' vurgusuyla kurduğu rejimin toplumsal dayanaklarını sağlamlaştırmak istiyor. AKP'nin geçtiğimiz günlerde türban düzenlemesi ile birlikte gündeme getirdiği, Anayasada aile tanımına ilişkin düzenleme açık ki birden fazla amaca hizmet ediyor. Seçim hesapları elbette önemli bir yere sahip. Farklı cinsel yönelimlere sahip yurttaşları alenen hedef haline getir-

mekten ve Anayasanın eşitlik ilkesini ayaklar altına almaktan çekinmeyen AKP iktidarı bir kez daha gericiilik pompalıyor. Ancak aile düzenlemesinin gerekçesi oy hesaplarını da aşan yanlar barındırıyor.

Kadınların bugün eşitsizlik üzerine kurulu olan aile kurumuna itirazı ve eşitlik talebi AKP'yi tedirgin etmekte, İslami paradigmaları sarsmaktadır. AKP, aile kurumu yapılanmasını kadınların aleyhine genişletme çabasında. Aile bahsi ile açılan Anayasal düzenlemeler, Medeni Kanun'un da pekala aynı zihniyet çerçevesinde tartışmaya açılmasına neden olabilir. Aileyi "kadın ve erkek eşler" tanımına sığdırmak, örneğin anne ve çocuklardan ibaret aileyi de tartışmalı hale getirebilir. Burada esas özlenen aile modeli yukarıda özetlediğimiz ve kadının her zaman ikincil olduğu ailedir. AKP bir kez daha kadınların bu ikincil durumunu güçlü aile vurgusuyla tescillemek istemektedir.

Peki AKP'nin sarıldığı aile kurumunun kutsallığı neyle ölçülüyor? Aile sırrı denerek şiddetin istismarın üzeri örtülebilir mi? Çok sayıda kadının mezarı olan bugünkü aile kurumu geleceğin inşasında gerçek bir dayanak olabilir mi?

Sorular çoğaltılabilir ve her bir sorunun yanıtı aynı zamanda mücadelenin konusudur. Ortada gözle görülür bir çürüme olduğu açıktır. Geçtiğimiz yıllarda medyada çokça yer işgal eden Palu ailesi örneği ne yazık ki istisna değil. İstismar, cinayet ve çarpık güç ilişkileri ne Palu ailesine özgü, ne bu güç ilişkilerini pekiştirecek gerici politikalar çözüm. Ne istismar ve cinayetlerin üzeri kapatılabilir ne de AKP'nin hayalini kurduğu, gerici toplumsal dönüşüm, aile kutsaması ile örtülebilir.

Her ne kadar gerici bir dönemden söz etmek de, bugün insanlığın yüz yıllara dayanan mücadele birikimi, sosyalizmin ortaya koyduğu deneyimler ve kadınların yükselen eşitlik talebi, Siyasal İslam'ın murat ettiği aile modelini sarsmaktadır.

Sömürünün ortadan kalktığı, başta eşitlik ilkesi olmak üzere, yurttaşlık haklarının başa yazıldığı, toplumsal alanda çıkar ilişkilerinin değil, kolektif üretim ve paylaşımın egemen kılındığı yeni bir toplumsal düzende aile kurumu da bireylerin özgür iradesiyle, eşitlik temelinde yeniden tesis edilecektir. Bütün kurumlarıyla kokuşmuş olan bu sömürü düzeni ise tarihin kara sayfalarında kalmaya mahkum.

Tüm Zamanların En Çok Dehşete Düşüren Korku ve Gerilim Filmleri

| GÜRSELI KARA

Senaryosu benzer olsa da hepsi birbirinden farklı hayat hikayeleri fakat filmlerdeki gibi dehşete düşüren sahneler fazlasıyla gerçek. Üstelik her gün gerçekleşiyor, kamunun haber alması ancak ve ancak olay örgüsünün korkunçluk derecesiyle yani 'reyting' almasıyla mümkün halde. Yüksek oranda, kadının öldürülmesi veya cinsel istismara uğraması durumlarında haber değeri oluyor. Ülkemizde kadına yönelik şiddet gerçeği karşımızda...

Kapitalist düzende ülkeyi yönetenler ve devletin kadroları dahil izlemekle yetiniyoruz.

Bu alanda yapılan istatistikî çalışmalar gösteriyor ki, kadına yönelik şiddet eş/eski eş/partner/baba/erkek kardeş/patron tarafından uygulanıyor. Korku filmi metaforunda kullandığımız fail aslında mağdurun yakını, yani aslında gerçekten izleme olanağımız olsaydı, izlerken içimizden 'dikkat et, ona güvenme, kendini koru' diye kalp çarpıntısı yaşatacak cinsten.

Senaryoyu değiştirmek için adımlar atılıyor. Atılan adımlar gerilim filmini son sahnesine kadar izleyip, artık mağdur için birileri bir şeyler yap-sın noktasında belki etkili. Peki filmi sil baştan değiştirmek mümkün olabilir mi?

Sorunun cevabını şiddetin gerekçelerinde bulabiliriz. Toplumumuzda erkeğin öfkesi yüceltirken, kadının bunun karşısında vakur durması, kabullenmesi beklenmektedir. Kadın toplum içinde tanımlanırken, aile içindeki vazifesine göre tanımlanıyor ve bu konumu yüceltiyor. Bu bakış açısında unutulmuş kadın birey olduğu, kendi kararlarını verebilen bir yurttaş olduğu gerçeğidir. Zayıf, aciz, korunmaya muhtaç, akli yetmeyen olarak yapılan tüm yaklaşımlarda kadın ikinci konuma itiliyor, özgüveni sarsılmış bireyler olarak yetiştiriliyor. Toplumsal bakış açısının değiştirilmesi için acilen adımlar atılması gerekiyor. Bu noktada politikalar üretilmesi şart, ama nasıl? 25 kasıma yaklaştığımız şu günlerde 'kamu spotu' veya reklam filmi şeklinde karşımıza çıkan videolar ile mi? Bu videolar ile güdülen amaç toplumsal duyarlılık oluşturmak fakat çoğu zaman videonun kendisi şiddet görüntüleri içeriyor. Bireyin doğduğu aileden, yaşadığı toplumdan, aldığı eğitim seviyesinden ve en nihayetinde kendini gerçekleştirdiği sosyal ortamdan azade ele alınıp, sadece bir video izleyerek şiddet uygulamaktan vazgeçebileceği düşüncesi, kanayan yaraya tedavi uygulamak dikiş atmak yerine küçücük bir yara bandı koyup iyileşmesini beklemek safdilliliğine benziyor. Farkındalık oluşturması

beklenen videolar, problemin ana kaynağına değil de sadece vicdanlara sesleniyor. Peki nedir problemin ana kaynağı dersek...

Sosyoekonomik seviyenin düşük olduğu ailelerde şiddete maruz kalma ve şiddetin dozunun arttığını biliyoruz. Ekonomik olarak erkeğe bağımlı olma, şiddete maruz kalma karşısında boyun eğmeyi de beraberinde getiriyor. Çalışma hayatında ise kapitalist düzende, erkek işgücünün yerine daha büyük bir sömürünün nesnesi olan ucuz kadın iş gücü tercih ediliyor. Aynı işi yapan kadın ve erkek aynı maaşı alamıyor. Nitelikli iş gücü gerektiren durumlarda veya akademide/siyasette erkekler kadınlara göre daha fazla istihdam edilmekte/ kadro almakta. Bunun yanında; kadın emeği ev işi, çocuk bakımı ve tarlada çalışmak söz konusu olduğunda ücretsizdir ve değersizdir, çünkü kadın bu işleri yapmakla yükümlüdür. Kadın bu emeği sarf ederse kadındır. Kadın emeği evde ve iş yerinde sömürüye açıktır. Şiddete giden yollardaki taşlar ekonomik bağımlılıktan geçtiğine göre, çözüm de ekonomik özgürlükten geçmektedir. Acil olarak kadın istihdamı artırılmalı, kadın emeğine alan açılmalıdır. Ardından izlenecek politikalarla kadın emeğinin kalifiyeleştirilmesi için adımlar atılmalıdır. Akademide ve yüksek öğrenim alanında özgürce meslek seçme fırsatı yaratılmalıdır. Eğitim hayatından koparılan çocuklar için adımlar atılmalı, gerekirse bu konuda cezai yaptırımlar getirilmelidir. Aslında mevcut yasaların uygulanması bile yeterlidir. Çünkü eğitim hayatından koparılan çocukların ileriki yaşlarda şiddet uygulama veya şiddet görme yüzdeleri de yüksektir. Eğitim seviyesi arttıkça şiddet uygulama ve şiddet görme riski de düşmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede çoğumuzun aklına ilk gelen başlık eğitim. Doğru eğitimle şiddet konusunda farkındalık yaratılabilir. En azından birey eğitim sistemi içerisinde şiddet olgusunun problemleri çözme ve baş etme konusunda araç olamayacağını öğrenebilir. Okullarda şiddetin önüne geçmek için eğitimler verilebilir. Fakat kadına yönelen şiddet, aile içinde çocuğa da yöneldiği için, çocuk şiddet olduğu bir ortamda doğup büyüdüğünde, şiddeti normalleştirerek okul çağına gelmektedir. Küçük yaşta öğrenilen bu durum, yetişkinlikte de şiddet uygulamaya eğilimli bireyler yaratmaktadır. Sevgi/sevmek/aile olmak olgusu yeri geldiğinde şiddet uygulanabilir olgusu ile iç içe geçmektedir. Yerleşmiş yanlış düşüncelerin değiştirilmesi için eğitim tek başına asla yeterli değildir. Sorunlar karşısında şiddet uygulama nesilden nesile aktarılan bir hastalık olarak

düşünülürse, bu zinciri kırmak için çok yönlü önlemler alınması gerekiyor. Aile içinde şiddetin önlenmesi amacıyla analık/babalık kursları açılabilir, ebeveynlikte doğru yaklaşım için eğitim yaygınlaştırılabilir. İlk elden ve ivedilikle şiddet olgusu karşısında cezai yaptırımlar artırılabilir.

Yasalar aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet söz konusu olduğunda yeterli olmuyor. Türkiye'de 6284 sayılı yasa yapılırken "kadına yönelik şiddetin önlenmesi, kadının şiddetten korunması" yerine "ailenin korunması" olarak adlandırılması tercih edilmiştir. Oysa, 4320 sayılı yasa 1998 yılında esas olarak kadını şiddetten korumak amacıyla düzenlenmiş, buna rağmen 6284 "Ailenin Korunmasına Dair Kanun" adıyla çıkarılmıştır. 8 Mart 2012 tarihinde TBMM'de kabul edilen 6284 sayılı yeni yasanın da tasarı halindeki adı "Kadın ve Aile Bireylerinin Şiddetten Korunması Yasa Tasarısı" olmasına rağmen Meclis'e sunulurken "Ailenin Korunmasına ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun" olarak değiştirilmiştir. Yasada kadın veya aile kelimesi geçmesi ne fark eder diye düşünebilirsiniz. Fakat kadını 'birey' olarak görmek istemeyen bakış açısı ile yapılmış bir yasa söz konusudur. Uygulamaya konulduğunda aynı zihniyetle yaklaşılabileceğini ve olayları bu şekilde değerlendirmeye alacağını unutmamak gerekir. Sadece hukuk alanında önlemler getirmekle şiddetin tam anlamıyla önlenmesi mümkün değildir. Kurumlar arası koordinasyon da şiddeti önlemede oldukça önemli bir olgudur. Şiddete maruz kalan kadın ilk önce sağlık kuruluşlarına başvurmakta, eğer şiddete uğradığını beyan etmezse sağlık çalışanı tarafından kolaylıkla atlanabilmektedir. Oysaki sağlık çalışanlarının kadına yönelik şiddet vakalarını usule uygun şekilde tespit edip, kolluk kuvvetlerine bildirme yetkisi vardır. Ülkemizde bu konuda da maalesef yetersizlik söz konusudur. Kolluk kuvvetlerinin 6284 sayılı yasayı uygulamada yetersiz kaldığını birçok vakada üzülenek gördük. Koruma kararı çıkmasına rağmen hayattan koparılan kadınlar, sonuç itibarıyla yasaların etkin kullanılmaması ve şiddet olgusu karşısında çaresiz kalan kadınlar...

Çok yönlü yaklaşılması gereken 'şiddet' gerçeği karşısında yapayalnız hissetmek kader olmamalı. Yaklaşan 25 Kasım ve 8 Mart gibi özel günlerde bol duygusal içerikli reklamlar ve videolar hazırlamak belki de işin en kolay, zor olan ise durumu tüm boyutları ile değerlendirmek. Filmin senaryosunu baştan yazmak gerekiyor. Oysa biz mevcut sistemde korku filminin sonunda gelecek kahramanı bekliyoruz.

'Büyük toplumsal ekonomiye yeniden katılması sağlanmadıkça kadının erkek egemenliğinden kurtuluşu mümkün değildir. Kadının sevgi ve annelik hakkı, onu erkeğe ekonomik olarak bağımlı kılmanın aracı olmamalıdır.' * Clara Zetkin

*Rusya'da 1917 Sosyalist Ekim Devrimi ve Kadınların Kurtuluşu. Cilt 1/Gül Özgür

İlerici Kadınlar Derneği'nden 25 Kasım Açıklaması

Şiddete, Yoksulluğa, Gericiliğe Dur Diyelim

Güç Verin Değiştirelim

Ülkemizde neredeyse her gün bir kadın cinayeti işleniyor. Son 10 ayda en az 275 kadın katledildi. Çok sayıda şüpheli kadın ölümü aydınlatılmayı bekliyor.

Ülkemizde kadınlar evde, sokakta, işyerinde şiddete maruz kalıyor. Her dört kadından biri hayatının bir döneminde şiddete uğruyor

Ülkemizde kadınlar ucuz iş gücü olarak görülüyor, düşük ücretlerle, kayıt dışı, güvencesiz çalışıyor. Kadınların yalnızca yüzde 30'u istihdam ediliyor. Kadın işçilerin dörtte biri asgari ücret dahi alamıyor.

Ülkemizde kadınlara ev içi geleneksel rollerine dönmeleri vaaz ediliyor. Bugün 12 milyondan fazla kadın ev içi roller nedeniyle üretim sürecine dahil edilmiyor, ev kadını olarak tanımlanıyor.

Ülkemizde kadınlar ağır bir gerici baskı altındadır. AKP'nin iktidarı ile birlikte gerici örgütlenmelerin, tarikat ve cemaatlerin tahakkümü, eğitim sisteminin gericileştirilmesi, sosyal yaşamın her alanın dinsel referanslarla dizayn edilmesi kadınların ikincil konumunun daha fazla pekişmesini ve şiddeti körüklüyor. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından bugüne en az 7 bin kadının yaşamdan koparılması bu gerici rejimin

açık sonucudur.

Kadınların cinsiyet ayrımcılığına, şiddete uğramasının temelinde gericilikle beslenen bu sömürü düzeni bulunuyor. Kadınların temel görevini çocuk doğurmak ve bakım hizmetlerini yerine getirmek şeklinde tanımlayan bu düzen, ihtiyaç duyduğunda ise kadınların ucuz işgücü olarak sermayenin hizmetine girmesini salık veriyor.

AKP'nin 2023'ü işaret ederek tanımladığı "Türkiye'nin Yüzyılı" projesi ise kurdukları rejimin yeni bir evreye taşınmasıdır. Bu süreci de yine "türban" düzenlemesi ile açmak isteyen iktidar kadınlara sınırlarını işaret etmektedir. Bugüne kadar attığı adımlarla laikliği fiili olarak tasfiye eden AKP, fiili olanı Anayasa düzenlemesi ile taçlandırmak istiyor. Oysa son yirmi yıl göstermiştir ki laikliğin tasfiyesi, gericilerin baş tacı edilmesi en fazla kadınların hayatlarını karartmıştır.

Bütün bu tablo karşısında biliyoruz ki kadına yönelik şiddet ile mücadele sömürüye ve gerici-liğe karşı kadınların, işçilerin, emekçilerin örgütlü gücü ile mümkündür.

Emekçileri, işçileri, yoksullukla terbiye edip, gericilikle esaret altına alan bu sömürü düzeni miadını doldurmuştur.

Kadın düşmanlarına, gerici yobazlara, para balarına, bu düzene mahkum değiliz.

Çocuk istismarlarına, kadına yönelik şiddete, tacize, kadın cinayetlerine mahkum değiliz.

Eşitlikçi bir düzen, insanca bir yaşam mümkün, değiştirmek kendi ellerimizdedir.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü dolayısıyla örgütlü gücümüzü büyütme, karanlığa meydan okumaya çağırıyoruz.

Mücadelemiz, Trujillo diktatörlüğüne boyun eğmeyen Mirabel kardeşlerin düşleri içindir!

Mücadelemiz AKP'nin 'Yeni Türkiye'sine karşı laik ve aydınlık bir Türkiye içindir!

Mücadelemiz insanca yaşayabileceğimiz bir gelecek içindir!

Şiddete, yoksulluğa, gericiliğe dur diyelim.

Güç verin değiştirelim

Eşit, özgür, laik, sosyalist bir ülkeyi hep birlikte kuralım

İyi ki Doğdun Engels!

İnsanlık tarihine damga vurmuşlardan ve kuşkusuz en önemlilerinden biri Engels...

Kişiliği ile de ön planda, zekası ile de. Hayatın her alanına dokunmuş, dokunmanın bir sonucu evrilmesi için yöntemi de anlatmış olmasıdır Engels'i vazgeçilemez kılan.

1842'de Köln'deki Rheinische Zeitung bürosundaki ilk karşılaşmalarının ardından hep yan yana yürüdü Marx ve Engels. Burjuva ve gerici kalemlerin, Engels'i "Marx'ın finansörü" olarak lanse etmesinin tersine, Marksist metodolojinin doğrulanabilmesi için gerekli olan iki ayakta bir tanesi idi.

İngiltere'de Emekçi Sınıfın Durumu'nu yazdığında henüz 24 yaşındaydı. Kitabın önsözünden Eric Hobsbawn şöyle yazıyordu;

"Frederick Engels, İngiltere'de Emekçi Sınıfların Durumu'nu yazdığında yirmi dört yaşındaydı. Fakat şaşırtıcı olan, onun bu görevi yerine getirmek için son derece nitelikli olmasıdır. Gerçek olan, Engels'in kitabının 1845'te olduğu gibi bugün de o dönemin işçi sınıfı üzerine yazılmış açık farkla en iyi kitap olarak varlığını sürdürüyor olmasıdır. Ardından gelen tarihçiler bu şekilde takdir etmişlerdir ve bu çalışma böyle takdir edilmeye devam ediliyor. İdeolojik bir nefretle hareket eden bir kısım eleştirmeni hariç tutuyo-

ruz. Engels'inki bu mesele üzerine söylenmiş son söz değildir, son 125 yıldır özellikle de Engels'in kişisel aşinalığı olmadığı bölgelerde yapılan araştırmalar sayesinde emekçi sınıflarının çalışma koşullarına dair yeni bilgiler edinmiş olduk. Engels'inki zamanının kitabıydı. Fakat 19. yüzyıl tarihçisinin ve işçi sınıfı hareketi ile ilgilenenlerin kütüphanelerindeki hiçbir şey bu kitabın yerini alamaz. Bu kitap, vazgeçilmez bir çalışma ve insanlığın kurtuluşu için verilen mücadelede bir referans noktası olarak varlığını sürdürüyor."

1841 yılında Berlin Üniversitesindeki felsefe derslerini takip eder. Buradaki ilk Genç Hegelciler arasında yer alır. 1842 yılında o dönemdeki önde gelen burjuva muhalif gazetelerden olan Rheinische Zeitung'da Prusya devletinin gidişatını eleştiren bir yazı dizisi kaleme alır. Rheinische Zeitung bürosunu ziyaretinde ilk kez Karl Marx ile karşılaşır. Marx, Engels'e ve fikirlerine büyük hayranlık duyarak Engels ile birlikte çalışmaya karar verir.

Ve bir dönem, bir dostluk yıllarca müthiş bir üretimle devam eder.

Engels, kumandan, general, ikinci keman, bir büyük zeka meşalesi olarak anıldı her zaman.

Engels, iyi ki doğdun yoldaş!

Orak Çekiç Seçim Pusulasında

**TÜRKİYE
KOMÜNİST
HAREKETİ**

www.tkh.org.tr